Åbo Akademi

2025

Vad gör de nu?

Utexaminerade från Åbo Akademi 2023 och 2019

Sysselsättnings- och karriäruppföljning, situationen hösten 2024

Rapporten sammanställd av Arbetsforum vid Åbo Akademi.
Maj 2025

Vad gör de nu?
Utexaminerade från Åbo Akademi 2023 och 2019. Sysselsättnings- och karriäruppföljning, situationen hösten 2024

Åbo Akademi, Arbetsforum 2025

Fråga 13. Hur har du som nyutexaminerad upplevt mötet med arbetslivet?

Tusen Tack! Jag är otroligt tacksam för min magisterutbildning och väldigt lycklig att ha hittat min plats i livet som forskare! Utan utbildningen hade jag inte haft en aning om den här möjligheten för just mig och jag blev oerhört inspirerad av lärarna!

Jag är tacksam över den utbildning jag fått men tycker att kraven skulle kunna var högre. Speciellt på magisternivå. Mera internationellt samarbete med andra universitet skulle varit kul.

Thank you for initiating close contact with the alumni! :)

Tack för formuläret. Intressant att reflektera över frågorna i efterhand

Jag är tacksam över den utbildning jag fått men tycker att kraven skulle kunna var högre. Speciellt på magisternivå. Mera internationellt samarbete med andra universitet skulle varit kul.

/Enkäten/ Var inte särskillt anpassat till arbetslösa

Tacksam att Åbo Akademi fortsatt med distansundervisning, annars hade det inte varit möjligt att kombinera arbete och studier.

Tack för en bra utbildning :)

Tack ÅA för fyra fina år.

Teologiska bra jobbat! Fina lärare!

Thank you! It is nice to feel some continuity to my previous studies in the way of this questionnaire

Så glad, att jag får jobba i förskola. Inom jobbet finns en hel del angelägenheter som borde förbättras, vilket ju inte har med studierna att göra 😉

Tack för en fantastisk utbildning vid FSEJ i Vasa. Hela gänget på B4 är guld värda! Studierna vid ÅA förgylldes dessutom av aktivt studieliv. Ni måste stödja föreningarna vid ÅA i framtiden, trots ekonomiskt tuffa tider. Föreningarna och studerandena gör mer än vad ni kan tro!

"Stora uppgifter väntar mig och muminlivet är kort. Därför lämnar jag denna plats, farväl. Sörj inte, jag kommer åter prydd av ärans kransar!"
- Ett mumintroll

Innehåll

Vad gör de nu? Utexaminerade från Åbo Akademi åren 2023 och 2019, hösten 2024 5

Om rapporten 5

Centrala resultat 7

1. Ett år efter examen 8

1.1. Utexaminerade 2023, situationen hösten 2024 8

1.2. Mötet med arbetslivet 9

1.3. Arbetslivsrelevans 13

1.3.1. Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier (FPV) 21

1.3.2. Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi (FHPT) 28

1.3.3. Fakulteten för samhällsvetenskaper, ekonomi och juridik (FSEJ) 32

1.3.4. Fakulteten för naturvetenskaper och teknik (FNT) 39

2. Utexaminerade 2019, fem år efter examen 44

2.1. Sysselsättningssituation 44

2.2. Om utbildning och arbetslivsrelevans 53

Vad gör de nu?

Utexaminerade från Åbo Akademi åren 2023 och 2019, hösten 2024

Om rapporten

Den här rapporten redogör för utexaminerade från Åbo Akademi och deras situation på arbetsmarknaden ett år och fem år efter examen. En enkät sänds till alla år 2023 och år 2019 utexaminerade magistrar samt farmaceuter och lärare inom småbarnspedagogik. Uppföljningen ett år efter examen utförs i sin helhet av Åbo Akademis Arbetsforum medan uppföljningen fem år efter examen handhas av Tampereen yliopiston tilastotieteen tutkimuspalvelu (TUPA) och görs på samma sätt för alla universitet i Finland. Fem av frågorna i denna ingår i universitetens finansieringsmodell som indikatorer på utbildningens kvalitet. Dessa frågor ställs också vid ÅA till utexaminerade ett år efter examen.

Rapporten fokuseras främst på kvalitativa resultat, belysta med en del kvantitativa data, och kan ses som parallelläsning till de statistiska uppgifter som du hittar på Arbetsforums hemsida (Power Bi) samt utbildningsförvaltningens statistiktjänst Vipunen. Rapporten inleds med en översikt av centrala resultat, därefter en fakultetsvis presentation av sysselsättningsuppföljningen ett år efter examen. Den senare delen av rapporten beskriver karriäruppföljningen fem år efter examen och kan på motsvarande sätt ses som en komplettering till Vipunens statistiska data och visualiserade sammanställningar av finansieringsmodellens frågor, se www.vipunen.fi > Karriäruppföljningar

År 2023 utexaminerades 648 magistrar, 54 lärare inom småbarnspedagogik och 15 farmaceuter, totalt 717 utexaminerade (Vipunen). År 2019 utexamineras 480 magistrar, 39 lärare inom småbarnspedagogik och 21 farmaceuter. I oktober 2024 inbjuds alla dessa att delta i Åbo Akademis uppföljning av utexaminerade sysselsättning (året efter examen) samt karriär (fem år efter examen). Sysselsättningsuppföljningen sändes per e-post via webropool och med två påminnelser till de e-postadresser som finns registrerade i ÅAs studiergister Peppi samt i alumnregistret CRM, totalt 614, motsvarande 85,4% av de utexaminerade. För karriäruppföljningen anskaffas kontaktuppgifter från Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, och den andra påminnelsen sänds per post med pappersblankett och svarskuvert bilagd.

Svarsprocenten för enkäten ett år efter examen är 34% av de vi hade kontaktuppgifter till och sålunda kunde nå med enkäten. Det är framför allt till utexaminerade från de engelskspråkiga magisterprogrammen som aktuella kontaktuppgifter saknas. För karriäruppföljningen fem år efter examen är svarsprocenten 45,2%. Det innebär att generaliseringar av resultaten bör göras med försiktighet. Samtidigt är utexaminerades respons på utbildningen och dess arbetslivsrelevans en värdefull informationskälla för att uppmärksamma universitetet på eventuella behov att utveckla utbildningen.

Finansieringsmodellen från år 2021[1] ger sysselsättning och sysselsättningens kvalitet totalt 4 % av universitetens finansiering: sysselsättning ett år efter examen ger 2 % och karriäruppföljningen, med indikatorer på kvalitet, ger 2 %. Sysselsättningsgraden baserar sig på Statistikcentralens uppgifter och intresserar sig för andelen sysselsatta i huvudsyssla och studerande på heltid, samt antalet utexaminerade som är sysselsatta i eget företag. Sysselsättningens kvalitet mäts enligt fem frågor ur karriäruppföljningen fem år efter examen Dessa frågor presenteras kort nedan. Svarsalternativen på frågorna är skala 1-6, där 1 = helt av annan åsikt, 6 = helt av samma åsikt.

Frågorna/påståendena är:

1. ***Utbildningen gav tillräckliga förutsättningar för arbetslivet.***
2. ***Med tanke på din karriär, hur nöjd är du med den examen du avlade år X i sin helhet?***
   I sysselsättningsuppföljningen ingår påståendet ”Jag är nöjd med min examen”
3. ***Jag kan i mitt arbete väl utnyttja de kunskaper och färdigheter jag lärde mig vid universitetet.*** I sysselsättningsuppföljningen frågar vi: ”Hur väl kan du använda dig av de kunskaper och färdigheter du lärde dig vid universitetet?
   (Skala 1: Inte mycket - 3: Kontinuerligt)
4. ***Kravnivån på mitt arbete motsvarar väl min universitetsutbildning***
   I sysselsättningsuppföljningen är svarsalternativen 1-4, där 1 = Arbetets kravnivå är betydligt lägre än min utbildningsnivå, och 4 = Arbetet är mer krävande än min utbildningsnivå.
5. ***Hur har universitetsutbildningen utvecklat följande arbetslivsfärdigheter.***
   Skala 1-6, där 1 = inte alls, 6 = synnerligen mycket.
   a) analytisk, systematiskt tänkande
   b) informationssökning
   c) förmåga att lära och tillägna sig nytt
   d) tvärvetenskaplighet/förmåga att fungera i mångprofessionella grupper
   e) självstyrande/initiativförmåga
   f) entreprenörs-/företagarförmåga

Färdigheterna skattas enligt hur viktiga dessa upplevs vara i nuvarande arbete, och hur väl universitetsutbildningen utvecklat dessa.

Karriäruppföljningarna vid Åbo Akademi har en lång tradition, sedan 1995 (1 år) respektive 2005 (5 år). Rapporter från de senaste åren finns på Arbetsforums websida, www.abo.fi/arbetsforum, se ÅA-alumner i arbetslivet, rapporter av tidigare årsmodell kan lånas från Arbetsforum. Besök gärna websidan https://toissa.fi/ som från alla universitets karriäruppföljningar samlar information om yrken och lön på huvudämnesnivå.

Vi svarar gärna på frågor!

Trevlig läsning!

Anita Sundman
koordinator Samverkan/Arbetsforum

[1] Läs mer om universitetens finansieringsmodell från 2021 på Undervisnings- och kulturministeriets websida https://minedu.fi/sv/styrningen-finansieringen-och-olika-avtal, se också https://minedu.fi/sv/artikel/-/asset_publisher/korkeakouluille-uusi-rahoitusmalli

Centrala resultat

Tabell 1.

	Utexaminerade 2023 *Ett år efter examen*	**Utexaminerade 2019** *Fem år efter examen*
Svarsprocent	33,8%	45,2%
Sysselsättningsgrad hösten 2025	89,4%	90%
Arbetslöshetsgrad 09/2024	4,8%	0-1%
Studerar på heltid	1,0%	0-1%
Annan situation, familjelediga	4,8%	3-4 %
Andel som erfarit arbetslösa perioder efter examen	19%	29%
Medellön/median (ej angett: 37%)	3622€/3500 €	4063 €/3750 €
Andelen anställda med fortlöpande arbetsavtal, heltid	59%	71%
Arbete inom		
• Offentliga sektorn	43%	41%
• Privata sektorn	33,2%	35%
• Universitet, yrkeshögskola	12,4%	12%
• Företagare	2%	2%
Ingår forskning i din arbetsbild?	15%	11%
Frågor om kvalitet		
Arbetets kravnivå motsvarar el är mer krävande nivå än utbildningsnivå, andel instämmande svar (delvis av samma åsikt - helt av samma åsikt)	74%	78%
Man kan i arbetet utnyttja det kunnande man lärde sig vid universitetet (2019)	-	83% (4,5)
Man använder sig kontinuerligt av kunnande man utvecklade i utbildningen (2023)	55%	-
Nöjd med examen, total		4,2
Man är nöjda med sin examen med tanke på sysselsättning och karriär, skala 1-6	4,9	4,8
Utbildningen gav tillräckliga förutsättningar/färdigheter för arbetslivet, skala 1-6	4,5	3,9
Fick en examen av hög kvalitet, skala 1-6	4,7	-
Utbildningen har utvecklat följande arbetslivsfärdigheter		
• Analytiskt, systematiskt tänkande	4,9	4,5
• Informationssökning	5,1	4,4
• Förmåga att lära och tillägna sig nytt	4,9	4,7
• Tvärvetenskaplighet/förmåga att fungera i mångprofessionella grupper	4	3,4
• Självstyrande/initiativförmåga	4,5	4,4
• Entreprenöriell förmåga	2,4	2,1

1. Ett år efter examen

1.1. Utexaminerade 2023, situationen hösten 2024

De som utexamineras under 2023 kommer ut på en arbetsmarknad som är i avvaktande. Arbetskraftsundersökningarna från hösten 2023 aviserar alla hur sysselsättningen minskar och arbetslösheten ökar[2] och per oktober 2024, när karriäruppföljningarna öppnar, har antalet arbetslösa arbetssökande ökat med 24.400 personer på ett år och med 5.400 på en månad, samtidigt som antalet lediga jobb minskat med 26.700 på ett år. Enligt Arbets- och näringsministeriets Arbetskraftsbarometer från hösten 2023 råder det inte arbetskraftsbrist i något av Finlands regioner, utan handlar snarare om matchningsproblem mellan erbjudna jobb och de arbetssökandes kompetens[3]. Situationen prognostiserades förvärras till ett överutbud av arbetskraft till hösten 2024.[4] Antalet arbetslösa ökar i alla åldersgrupper, och sett till utbildningsnivå är ökningen störst bland högutbildade, på lägre högskolenivå med 23%, högre högskolenivå med 22% och på forskarutbildningsnivå med 18%[5]. I början av året 2025 rapporterar Yle om hur rekordmånga högutbildade är arbetslösa. Enligt Akava Works är 52.000 högskoleutbildade arbetslösa, av dessa är de 4.273 nyutexaminerade, 1.142 fler än i december 2023[6]. Många högutbildade har sökt arbete i över ett år, och också nyutbildade har svårt att få jobb. En orsak står att finna i att andelen lediga jobb minskat och nu är minst på 14 år, konstaterar Pasi Sorjonen chefsekonom på Akava (Yle, 31.1 2025[7]). I sammanhanget kan också noteras, att antalet utexaminerade med högre högskoleexamen vid landets universitet ökar. Under 2024 utexaminerades 18.555 magistrar vid de finländska universiteten, att jämföra med 16.128 år 2019.[8]

Vid Åbo Akademi utexaminerades under 2023 totalt 717 magistrar, lärare i småbarnspedagogik och farmaceuter. Aktuella kontaktuppgifter fanns till 614 av dessa och i början av oktober 2024 sändes de per e-post en inbjudan att delta i sysselsättningsuppföljningen. Två påminnelser sändes, det senare i luciaveckan i medlet av december. Teoretiskt sett kunde vi nå 85,7% av utexaminerade 2023 med inbjudan och av dessa har 208 svarat vilket ger en svarsprocent på knappa 34%. Utexaminerade hade tid att t.o.m årsskiftet svara på enkäten. Undersökningen gjordes i webropol.

Av respondenterna har 73% svenska som modersmål, 9% finska, 7% har valt både finska och svenska och 11,5% har annat modersmål, och det handlar om elva olika modersmål. Majoriteten, 62,8% är kvinnor, 35,3% män och 1,9% föredrar att inte säga. Utexaminerade från FHPT är 15,3%, från FPV 39,6%, från FSEJ 21,8% och från FNT 23,3%. Fördelningen Vasa – Åbo är 45,4% - 54,6%. Över hälften, eller 53%, har avlagt både lägre och högre examen, enbart kandidatexamen har 10% av respondenterna avlagt medan andelen som avlagt enbart magisterexamen är 36,5%. Per fakultet ser fördelningen ut som följande:

---

[2] Statistikcentralen. Stat.fi/publikationer
[3] Arbets- och näringsministeriet, pressmeddelande 29.11 2023. Arbetskraftsbarometern: största delen av Finland lider av matchningsproblem. https://tem.fi/sv/-/arbetskraftsbarometern-storsta-delen-av-finland-lider-av-matchningsproblem
[4] Työvoimabarometri, palvelu, se https://tyovoimabarometri.fi/haku
[5] Sysselsättningsöversikten oktober 2024. Julkaisut.valtioneuvosto.fi
[6] Akava Works, 10.3 2025. https://akavaworks.fi/julkaisut/
[7] Yle 31.1. Rekordmånga hög-utbildade är utan jobb just nu. https://yle.fi/a/7-10071794
[8] Utbildningsförvaltningens statistiktjänst Vipunen. Statistikår 2020 avviker från trenden med 18.513 examen

Figur 1. Respondenterna enligt examensnivå per fakultet. n: 208

Av respondenterna från FNT är andelen med enbart magisterexamen i samma storleksklass som de som avlagt både kandidat och magisterexamen. Enbart kandidatexamen har 8% och de är då framför allt farmaceuterna. Också FPV visar motsvarande fördelning bland respondenterna: 44% har avlagt både kandidat och magisterexamen vid fakulteten, 19% enbart kandidatexamen och det handlar då om lärarna i småbarnspedagogik medan andelen magistrar är 37%. Vid såväl FHPT som FSEJ är andelen med enbart magisterexamen 31%, dvs knappt en tredjedel medan drygt 2/3 av magistrarna inlett sina kandidatstudier vid Åbo Akademi.

En tredjedel av respondenterna har lärarbehörighet och 66% av dessa har avlagt sin examen vid FPV, 32% vid FHPT och några få vid de övriga fakulteterna. En tidigare utbildning än den de avlagt år 2023 innehar 73 respondenter, och 23 av dem en yrkeshögskoleexamen, tio en kandidat från tidigare och då i de flesta fall från ÅA. Yrkesutbildning anger sex personer. En högre högskoleexamen eller högre har 26 respondenter från tidigare, nio av dessa har avlagt denna utomlands. Sex respondenter anger behörighetsgivande studier inom något av de pedagogiska områdena eller inom det sociala området.

De huvudämnesvisa resultaten sammanförs med data från tidigare år och finns tillgängligt via Arbetsforums hemsida (under uppdatering). Då arbetslivsrelevansen är ett utvecklingsområde inom akademin presenteras de frågor som ansluter till detta tema fakultetsvis, och utbildningsområdesvis i grupper så att antalet respondenter är minst fyra.

1.2. Mötet med arbetslivet

Sysselsättningsläget är fortsättningsvis gott bland utexaminerade från Åbo Akademi, om än det nu är strax under 90%. Arbetslöshetsgraden är likaså något högre än vad vi vant oss med under senare år.

Sysselsättningssituation	
Tillsvidare, heltid	58,5 %
Tidsbundet avtal, heltid	23,7 %
Deltid	2,9 %
I forskarskola, forskar	2,9 %
Företagare	1,4 %
Arbetssökande	4,8 %
Familjeledig	2,4 %
Studerar på heltid	1,0 %
Annat	2,4 %

Figur 2. Sysselsättningssituation per hösten 2024. N: 208 Tabell 2. Sysselsättningssituation

Andelen sysselsatta, dvs fastanställda, tidsbundet anställda, deltidsanställda, forskare och företagare utgör totalt 89,4% (2023: 93%). Andelen arbetslösa är 4,8% (2023: 3%).

Tabell 3. Sysselsättningssituation per 09/2024, enligt fakultet. n: 207

	FHPT	FPV	FSEJ	FNT
Fastanställd i heltidsarbete	53,9%	54,0%	58,3%	69,6%
Tidsbundet heltidsanställd	26,9%	29,9%	22,9%	10,9%
Deltidsarbete	3,9%	2,3%	0,0%	6,5%
I forskarskola, forskar	0,0%	3,5%	2,1%	4,3%
Företagare	3,9%	0,0%	4,2%	0,0%
Arbetslös, arbetssökande	3,8%	3,5%	10,4%	2,2%
Familjeledig	3,8%	3,4%	2,1%	0,0%
Militär- el civiltjänst	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Studerar på heltid	0,0%	0,0%	0,0%	4,3%
Annan situation, vilken	3,8%	3,4%	0,0%	2,2%

Av respondenterna från FNT är 70% tillsvidareanställda i heltidsarbete, vid de övriga fakulteterna är andelen 54% (FPT och FPV) respektive 58% (FSEJ). En del deltidsarbete förekommer också, 6,5% av FNTs respondenter. Företagarna finns koncentrerade till FHPT och FSEJ, 4% av vardera fakultetens respondenter har valt det alternativet. De som valt alternativet Annan situation, preciserar det som att man är tidsbundet på deltid, i pension, kombinerar deltid och företagande eller hoppar in på tillfälliga kortjobb.

Kortare perioder av arbetslöshet är inte ovanligt bland nyutexaminerade och av respondenterna har 19% erfarenhet av detta (hösten 2023: en fjärdedel). Många gånger handlar det om 1-6 månader men finns flertalet exempel på perioder om närmare ett år eller mer med inslag av kortare anställningar. Lite drygt en fjärdedel av respondenterna från FHPT, 15% av respondenterna från FPV, 19% av respondenter från FSEJ samt 22% av respondenterna från FNT har upplevt perioder av arbetslöshet under sitt första år.

Strax över hälften av respondenterna har hittat jobb innan utexamineringen medan en andel om 11% (2023: 18%) har fortsatt med samma arbete som de hade före de inledde studierna. Drygt en

femtedel hittade sitt jobb som motsvarar studierna efter utexamineringen medan 12% (2023: 15%) anger att de inte arbetat med uppgifter som motsvarar utbildningens kravnivå. Här ser vi mindre variationer fakulteterna emellan.

Figur 3. När fick du ditt första arbete som motsvarar din examen/utbildningsnivå? Per fakultet, n: 206

Knappt en femtedel av respondenterna från FHPT har hittat sitt första arbete som motsvarar examensnivån innan de inledde studierna vilket kan innebära att de fortsätter på samma jobb och kanske också jobbat vid sidan om studierna, men som vi såg inledningsvis har en rätt stor andel av respondenterna en högskoleexamen från tidigare. Bland respondenterna finns också ett antal personer som gått behörighetsgivande utbildningar vid sidan av sitt arbete. Av respondenter från FSEJ och FNT har över hälften hittat jobb som motsvarar utbildningen före utexamineringen. FNT har också minst andel respondenter som anger att de inte arbetat med uppgifter som motsvarar utbildningen medan andelen för de övriga tre fakulteterna är på samma nivå, drygt 15%.

Den privata sektorn sysselsätter 33% (2023: 39%) av respondenterna medan offentliga sektorn sysselsätter 43%, två tredjedelar av dessa inom kommunala sektorn. Välfärdsområdena sysselsätter 8% av alla respondenter. Föreningar, församlingar och stiftelser sysselsätter 4% medan 12% återfinns inom högskolor och universitet, långt samma som tidigare år. Egenföretagare är 2% av respondenterna, precis som året innan.

Figur 4. Nuvarande arbetsgivare enligt sektor. N: 202

Majoriteten av de utexaminerade från FSEJ och FNT återfinns inom privata sektorn medan majoriteten från FPV jobbar inom kommunala. Utexaminerade från FHPT finns mera jämnt fördelade på privata och kommunala sektorn samt välfärdsområdena. En rätt stor andel från alla fakulteter har också fortsatt sin bana inom högskolevärlden, störst andel från FNT medan i antal personer, i antal, flest från FPV, 10 av 25.

Figur 5. Region för arbetsplats, svar enligt fakultet. n: 198

Åbo Akademi utbildar huvudsakligen för de regioner var finlandssvenskar lever och verkar. Av respondenterna har 24% (2023: 29%) sin arbetsplats i Helsingforsregionen. En fjärdedel har sin arbetsplats i Egentliga Finland (24%) och 31% i Österbotten (24%). I övriga Nyland har 8% (6%) sin arbetsplats, på Åland 5%, övriga Finland 2%. Utomlands finns 7%, av dessa knappt 60% inom Europa. En snabb översikt av hur utexaminerade placerar sig enligt fakultet visar att 46% av respondenterna från FSEJ har sin arbetsplats i huvudstadsregionen, 11% i Österbotten och 31% i Egentliga Finland, där också 40% av respondenterna från FHPT och 39% av FNT-arna återfinns. I Österbotten jobbar 19% av respondenterna från FNT liksom majoriteten av respondenterna från FPV, 54%. Utomlands i Europa jobbar 14% och inom Norden 5% av respondenter från FNT samt några få från andra fakulteter.

1.3. Arbetslivsrelevans

Att synliggöra arbetslivsrelevansen och utveckla samverkan med arbetslivet är utvecklingsområden för Åbo Akademi, och också något som sysselsättningsuppföljningen intresserar sig för. Frågorna är

desamma som ställs i karriäruppföljningen med syfte att ge en bild av utbildningens arbetslivsrelevans, därtill ställs frågor om respondenternas erfarenheter av samarbete med arbetslivet inom utbildningen, nu för fjärde året. Så här svarar utexaminerade 2023 på några påståenden angående utbildningens kvalitet.

Figur 6. Några påståenden relaterande till utbildningens kvalitet. (medeltal). Skala 1 – 6, där 1 = helt av annan åsikt och 6 = helt av samma åsikt. * = frågor som ingår som indikatorer i finansieringsmodellen utgående från karriäruppföljningens resultat. n = 208.

Resultaten är helt i linje med de senaste årens resultat. De utexaminerade är nöjda med sin examen, medeltalet är 4,9 på skalan 1-6. Av respondenterna anger knappa 87 % ett svar med positiv vikt, andelen rör sig i nedre kanten av de värden vi sett de senaste åren (87%-91%). Medelvärdet är 4,9. På frågan om de upplever sig ha fått en examen av hög kvalitet är medelvärdet på svaret 4,7 precis som året innan och 88% av respondenterna instämmer med påståendet. Möjligheterna att få arbete utan arbetslivserfarenhet bedöms med medelvärdet 4,0 och 66% ger svar med positiv vikt (utexaminerade 2022: 71%). Påståendet om huruvida man fått tillräckliga förutsättningar för branschens arbetsuppgifter har ett medelvärde om 4,5. Av respondenterna ger 84% svar med positiv vikt, en något högre andel än året innan.

De utexaminerade är med andra ord rätt nöjda med sin examen, och det speglas också i följande fråga: skulle de ha gjort andra val om de skulle stå inför en studiestart?

Figur 7. Om du nu skulle inleda dina studier, skulle du göra samma val? Svar i %, n: 207

Ett tveklöst ja svarar 55% av respondenterna, 27% svarar nej och 18% väljer alternativet kan inte bedöma. Drygt hälften av respondenterna kommentar sitt val av alternativ, nedan några exempel:

FHPT

Mer aktivt söka relevant arbetslivserfarenhet och fokusera mina studier på ett färre antal ämnen än jag nu gjorde. (Nej)

Jag skulle ha studerat något som skulle gynna mig mer i arbetslivet (Nej)

Skulle studera samma huvudämne, men ändra biämne. (Nej)

Svårt att säga. Antagligen skulle jag alltid ha varit intresserad av psykologarbetet men samhällsdiskussioner och höga krav på psykologer kan ha påverkat mitt slutgiltiga val mera i nuläget. (Kan inte bedöma)

Kulturanalys linjen är alldeles underbar! Fantastiska lärare som bryr sig och hjälper, och ämnet är så brett att man kan göra sin utbildning till sin egen. Studierna har både gett mig otroligt mycket kunskap men också har jag lärt mig mycket om mig själv. (Ja)

Jag skulle nog säga att jag skulle göra samma val. Jag är glad och nöjd över mina val som helhet! Jag var ganska aktiv i föreningslivet, gjorde praktik, skötte mina studier bra /.../, och så jobbade jag också på sidan om. Eventuellt skulle jag välja ett annat graduämne bara för att det finns så många intressanta saker att skriva eller forska om, men jag är ändå glad med det jag valde. (Ja)

Jag läste teologi av innerlig kallelse, och den har jag fortfarande. (Ja)

100%, mycket nöjd med mitt yrke. (Ja)

FNT

Jag skulle ha inkluderat delar av miljörätt i min examen för att redan då få mera kunskap inför kommunala och statliga tjänstemannapositioner. Ifall den möjligheten fanns kan jag inte svara på, eftersom jag inte minns ifall de erbjöds åt min linje som biämne eller valbara kurser. (Nej)

Skulle gärna har lagt mera fokus på kurser där man lär sig använda de progamvaror som används inom industrin. Att ha kunskap inom många olika programvaror öppnar många dörrar. (Aspen, Ansys, Apros, python, etc.) (Nej)

Antagligen valt lite andra kurser och inriktning (Nej)

Jag skulle sätta mera energi på att networka och planera för tiden EFTER studierna :)(Nej)

Skulle högst antagligen försöka komma till samma magisterexamen jag har nu, men skulle ta en annan väg. (Kan inte bedöma)

No regrets! I'm sure that wherever I'm at the moment, is thanks to the EACH programme.(Ja)

Svaret baserar sig främst på det nytta jag har haft att under studier lärt mig svenska och nuförtiden kunna det flytande. Utan språkfråga är det svårt att bedöma, för speciellt examineringsprocess verkar vara mycket lättare både vid Helsingfors och Kuopio. De har inte ett datum per månad när man kan få ut sitt betyg, utan man får betyget genast när det är färdig. Tycker det här är något som ÅA definitivt borde ändra! (Ja)

Studierna vid ÅA har givit mig en bra grund för arbetslivet, jag är mycket nöjd med min utbildning. (Ja)

Tyckte om utbildningen och ÅA är ett passligt stort universitet där man kan lära känna personer både inom sitt eget ämne och från andra ämnen lätt jämfört med andra universitet som är större. Tycker även det har varit enkelt att prata med alla föreläsare om man har haft frågor eller problem oavsett om man har gjort det vid en föreläsning eller något annat tillfälle. (Ja)

Tror ja har de ganska bra nu (Ja)

FPV

I would have pushed for a lot more support from the department and the university than what was offered. Especially when in preparation for moving to Finland. I think a lot was pushed to the student tutors and much of that was outside of their assigned role and responsibilities (/…/). I think there is also a lot of pressure on the student to find internship opportunities when international students have so much else going on when moving to Finland that it makes it challenging to actually do this, properly. So if I had the knowledge that I do now I would have approached the entire situation differently. /…/. (Nej)

Skulle jag vilja bli socialarbetare hade jag sökt till soc o kom. Jag hade gärna studerat något mer specifikt om socialvetenskaper. (Nej)

Jag valde att studera det jag var mest intresserad av, och ångrar inte mitt val. Men skulle jag få börja om skulle jag välja något som jag i praktiken hellre skulle arbeta med resten av livet. (Nej)

Min livsituation har ändrats under studiernas gång. Ser annorlunda på livet och skulle kanske inte studerat vidare idag. Men jag ångrar inte mina studier! (Kan inte bedöma)

The university should take the education-employment transition into consideration while designing the programs, especially think about retention while trying to attract more international students. (Kan inte bedöma)

Trivs med mitt yrke men periodvis är det väldigt tungt och är öppen för att någon gång byta karriär. (Kan inte bedöma)

Jag älskade utbildningen! Den öppnade mina ögon och öppnade karriärvägar för mig som jag inte vågat drömma om! Jag är otroligt tacksam! (Ja)

Jo, men skulle önska mer fokus på bemötandet kring studerande, motiverande samtal osv. Det låg mycket fokus på vilka olika lärmiljöer som finns och teoretikers. Det är också viktigt, men när man slungas ut i arbetslivet behöver man ha mer kunskaper i hur man ska bemöta, motivera, sporra, väcka intresse, upprätthålla intresse osv hos studerande (Ja)

Rätt utbildning för min nuvarande uppgift (Ja)

Jag är nöjd med min examen och fick det arbete som jag ville ha efter att jag utexaminerats. (Ja)

Jag är mycket nöjd med min utbildning. Eventuellt skulle jag valt vissa andra valfria kurser men jag är mycket nöjd med utbildningsprogrammet. (Ja)

FSEJ

I would try to work faster to complete the program in less time. (Nej)

Uppenbarligen om jag skulle få i början av studierna se hur mina studier löpt, skulle jag göra annorlunda, men det finns många saker jag säkert inte skulle kunna ändra. Jag skulle fortfarande vara lika aktiv i olika föreningar och studentkåren, då dessa gav mig otroligt mycket, men jag skulle med större noggrannhet välja mina kurser för att verkligen få sådan kunskap som jag skulle nu behöva. (Nej)

Som pol. mag vet jag fortfarande inte riktigt vad jag är till utbildning är när folk frågar (Nej)

Jag skulle antagligen ha valt biämnen som är mera branschspecifika (Kan inte bedöma)

Possibly would not start the same program as the field is perhaps not suited to me as well as I thought. But I could not have known before experiencing these studies. So, I find the studies valuable and am grateful for the experience - I would not change the overall experience in hindsight. (Kan inte bedöma)

Jag vet inte. Hoppas jag har nytta av min examen men skulle kanske studera något mer "konkret" med facit i hand. (Kan inte bedöma)

Utbildningen gav en god grund för framtida uppdrag samt skapade förutsättningar för att lyckas med att ta sig in på arbetsmarknaden. (Ja)

Alltid kunde man göra saker annorlunda/bättre, men anser att jag är glad och nöjd var jag är nu, och vill tro att de val jag gjorde ledde mig just hit. Det harmar förstås ännu något att mitt utbyte utomlands inte blev av på grund av covid. (Ja)

I was proactive, engaged in my studies and did a lot of work to learn and find a job from the industry while studying.(Ja)

Jag är så nöjd med min utbildning och examen. Skulle göra exakt samma val idag. (Ja)

Jag skulle gå samma utbildning men försöka få tillstånd en eller två praktikperioder. (Ja)

Många såväl bland de som svarar ja som nej på frågan tänker idag att de kunnat välja andra biämnen, satsat mer på praktiker och andra samverkansmöjligheter för att ha en bättre beredskap för arbetslivet. De som helt skulle välja annan utbildning går att räkna på en hand, och orsaken är då relaterad till svårigheter med att hitta sin plats i arbetlivet men också egen utveckling som gör att man ser annorlunda på världen. Förändringar i behörighet som också påverkat studierna och starten på karriären nämns i flera kommentarer, och det är då socialvetarna med utvecklingspsykologi som är kritiska.

Hur väl kan man då använda sig av de kunskaper och färdigheter man lärt i studierna? Svaren kategoriseras fakultetsvis

Figur 9. Hur väl kan du använda dig av de kunskaper och färdigheter du lärde dig i studierna? N: 202

Andelen respondenter som upplever sig kontinuerligt använda sitt kunnande utvecklat i utbildningen utgör majoritet. Som följande fråga ställer vi hur väl man anser att arbetets kravnivå motsvarar utbildningsnivån.

Figur 10. Hur väl motsvarar ditt nuvarande arbete din universitetsutbildning. n: 199. Skala 1 – 6.
FHPT: 26, FPV: 86, FNT: 47, FSEJ: 49

Det är respondenterna själva som gör bedömningen om kravnivåerna mellan utbildning och arbete är i linje, i enkäten ges inte exempel på positioner. Vilket leder oss till följande fråga, om karriärmål i relation till det nuvarande jobbet.

Figur 11. Är ditt nuvarande jobb i linje med dina karriärmål? n: 199

Frågan är ny i sysselsättningsuppföljningen och har dels sin upprinnelse i Åbo Akademis uppfordran att första årets studerande skall göra en karriärplan, dels i det faktum att högskoleutbildning öppnar för en vidd av arbetsmöjligheter som man inte kan ha en fullständig inblick i vare sig när man väljer sin utbildningsväg eller när man inleder studierna. Karriärmål är också något som kan förändras

under resans gång. Huruvida man har ett arbete i linje med sitt karriärmål är en subjektiv upplevelse. Nedan några exempel från de 91 respondenter som valt att kommentera frågan.

Inte drömjobb men jag samlar på mig mycket erfarenhet så jag i framtiden får "drömjobbet" (Nej)

Önskar mera lön, mer möjlighet att bestämma över tider och vill ha mer möjlighet att förverkliga mej själv (Nej)

Jag har inget jobb och har varit arbetslös sedan examen. (Nej)

För att kunna utvecklas på arbetsplatsen, behöver man skapa kunskap kring det som arbetsgivaren huvudsakliga ändamål är. Detta för att senare kunna ta sig längre upp i karriärstegen med ett brett bagage med sig. (Delvis)

Hittade branschen med en slump men är nöjd med valet nu. Visste inte mycket om branschen innan jag hittade den. (Delvis)

Tycker om mitt jobb, men skulle gärna vilja jobba med något som skulle motsvara min utbildningsnivå. (Delvis)

Jag fick precis sådant jobb jag ville. Det är mycket flexibelt både med tanke på hur mycket jag jobbar och när jag jobbar, och har dessutom variation som jag önskade. (Ja)

Jag är väldigt nöjd med arbetet, även om jag aldrig tidigare tänkt mig jobba inom mitt nuvarande arbete. (Ja)

Jag var osäker på vad jag vill jobba med efter att fick examen och råkade hitta mitt nuvarande jobb genom Facebook. Visste inte att det är detta jag vill jobba med eftersom jag inte visste att det dett fanns. Vill fortsätta utvecklas inom detta område (Ja)

Jag upplever att jag har goda möjligheter att ta mig framåt i min karriär med hjälp av mitt nuvarande jobb. (Ja)

Vilka former av arbetslivskontakter har man fått ta del av inom studierna? Och anser man att det finns utvecklingsmån på området, eller har man fått tillräckligt? I den fortsatta presentationen tar vi oss en närmare titt på hur nyutexaminerade upplever utbildningens arbetslivsrelevans. Presentationen görs på fakultetsnivå och per utbildningsområde och kan ge en bild av utvecklingsområden samt fungera som en grund för diskussion om hur man kan stärka arbetslivsrelevansen genom samverkan.

Vi ser först på några påståenden.

Figur 12. Min examen har gett mig tillräckliga förutsättningar för arbetslivet per fakultet. n: 208
FHPT: 26, FPV: 86, FNT: 47, FSEJ: 49
1 = helt av annan åsikt, 6 = helt av samma åsikt.

Grafen visar att variationerna är små tre fakulteter emellan, där andelen som instämmer med påståendet rör sig mellan 75% och 83%, medan man vid FNT ger medelvärdet 4,8 på skalan 1-6 , och 96% av FNTs respondenter instämmer åtminstone delvis och 73% instämmer eller instämmer helt. Så är också medianvärdet 5,0 bland respondenterna från FNT.

Figur 13. Med min examen kan man få arbete utan arbetserfarenhet. n: 208
1 = helt av annan åsikt, 6 = helt av samma åsikt.

Det följande påståendet är huruvida man kan få arbete utan arbetserfarenhet är här är man inte riktigt lika ense, om än man till övervägande andel instämmer med påståendet. Endast 56% av utexaminerade från FSEJ instämmer helt eller delvis medan andelen som instämmer vid de andra fakulteterna rör sig på bägge sidor om 70%.

En examen av hög kvalitet anser man sig ha fått vid alla fakulteter, medelvärdet är 4,6 – 4,8 och medianen är 5,0 för alla fakulteter.

Figur 14. Jag fick en examen av hög kvalitet. n: 208 1 = helt av annan åsikt, 6 = helt av samma åsikt.

Respondenterna är nöjda med sin examen, medianvärdet är 5,0, också på detta påstående oberoende fakultet.

Figur 15. Jag är nöjd med min examen. n: 208. 1 = helt av annan åsikt, 6 = helt av samma åsikt.

Som följande övergår vi till att granska arbetslivsrelevansen på utbildningsområdesnivå. I vägkartearbetet föranlett av akademins strategi föreslogs två indikatorer för uppföljning av samverkan med arbetslivet inom utbildning. Den första handlar om praktik då praktik inom studierna har stor betydelse för såväl arbetssökande som sysselsättning. Målnivån för 2025 sattes till 23%

Den andra indikatorn för att följa upp samverkan inom utbildningen är Arbetslivskontakter, mentorprogram, projekt. Att öka samverkan med arbetslivet och samhället i syfte att synliggöra och stärka utbildningens arbetslivsrelevans är ett utvecklingsområde vid ÅA och också något som man inom utbildnings- och kursplaneringen uppmuntras beakta. Indikatorn har formulerats på motsvarande sätt som vid praktik – att följa upp hur andelen som saknar erfarenhet av samverkan inom utbildningen minskar. Målnivån i vägkartearbetet sattes till 30% för år 2025.

1.3.1. Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier (FPV)

Antalet respondenter från fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier (FPV) är totalt 86. Av dessa har 31 avlagt enbart magisterexamen, åtta av dessa inom något av de engelskspråkiga magisterprogrammen, och 18 enbart kandidatexamen. Av respondenterna har 57 lärarbehörighet, majoriteten av dessa inom professionsutbildningarna och 38 av respondenterna har en examen från tidigare, i de allra flesta fall en yrkeshögskoleexamen. Slöjd- och hushållsvetenskaper representeras endast av två respondenter varför dessa sammanförs med klasslärarutbildningen

Figur 16. Frågor nöjdhet med examen och om utbildningens kvalitet, FPV. Skala 1 – 6, där 1 = Helt av annan åsikt och 6 = Helt av samma åsikt.

Tillräckliga förutsättningar för branschens arbetsuppgifter anser de utexaminerade att de har fått och man är också nöjd med sin examen, på den senare frågan har alla utbildningar ett medelvärde på fyra eller mer på en sexgradig skala. Det är framförallt allmän- och vuxenpedagogerna samt magistrarna från de engelskspråkiga programmen men också social- och hälsovetarna som ger ett något lägre värde på frågan om man kan få arbete utan arbetserfarenhet medan de med pedagogisk behörighet ger ett högre värde. En examen av hög kvalitet anser respondenterna sig ha fått, och precis som i föregående undersökning är det småbarnspedagogerna som i högst grad instämmer med påståendet. Det är också de som är mest nöjda med sin examen när de ser till arbete och karriär, de

ger medelvärdet 5,5, medan respondenterna från de engelskspråkiga magisterprogrammet Teaching and learning ger det lägsta värdet om 4 på den sexgradiga skalan.

Figur 17. Samverkansformer, möjligheter till flexibla studier och andra faktorer som bidragit till/underlättat arbetssökande och sysselsättning. Skala 1= inte alls och 6 = mycket samt 0 = ej erfarenhet av serviceformen. n = 86

Vi är nyfikna på hur olika faktorer och serviceformer som universitetet erbjuder påverkar arbetssökande och sysselsättning. Så gott som alla utbildningsprogram vid FPV har obligatorisk praktik och den bedöms ha stor betydelse. Lägst medelvärde på nytta för arbetssökande och sysselsättning ger respondenter från engelskspråkiga program, något som dels kan bero på svårigheter med att hitta praktikplats inom sitt område, dels sysselsättningssituation överlag. Vid en del av programmen är praktiken valfri.

Utbytesstudier bedöms ha stor inverkan för de som utnyttjat möjligheten men det handlar om en minoritet, av 86 respondenter anger 73 att de saknar erfarenhet av utbytesstudier. Ungefär hälften av respondenterna har använt sig av karriärvägledning och bedömningen av dess inverkan varierar. Drygt hälften har erfarenhet av samverkan med arbetslivet, d.v.s. arbetslivskontakter, mentorsprogram, projekt och annan samverkan inom utbildningens kurser och program det här är något man bedömer har underlättat arbetssökande och sysselsättning.

Som ovan nämndes följs två indikatorer på samverkan med arbetslivet inom utbildningen, och det handlar om andelen utexaminerade som saknar erfarenhet av praktik, och andelen som saknar erfarenhet av samverkan inom utbildningen. För FPV's del ser resultatet ut som följer

Figur 18. Andelen respondenter som saknar erfarenhet av praktik och samverkan med arbetslivet inom utbildnigen. Medelvärde, skala 1 – 6

För att få veta mera om respondenternas erfarenheter av samverkan med arbetslivet ombeds de svara på två öppna frågor: en fråga där de beskriver på vilket sätt samarbete ingår, och en fråga där de ombeds ge förslag på hur samarbetet kunde utvecklas, om de anser att det så behövs.

Kommentarer ges av 63 respondenter. Här kan man notera att i 22 kommentarer anger man jobb vid sidan av studierna som en samverkansform och det handlar om vikariat inom lärarutbildningarna men många främst i hälsovetenskaper och i småbarnspedagogik har jobbat mer eller mindre heltid vid sidan om studierna och det handlar då om flerformsutbildningen i småbarnspedagogik och magisterstuderande i hälsovetenskaper. Åtta respondenter kommenterar, att samverkan inte ingick alls, och hälften av dessa är från programmet Peace, mediation and conflict research. Respondenter från Teaching and Learning har visserligen erfarenheter av samverkan inom utbildningen men ger den ett lågt medelvärde då de upplever att den inte riktigt levt upp till förväntningarna.

Fem kommentarer, i huvudsak från socialvetenskaper och pedagogiskt ledarskap, handlar om examensarbetet och det är också respondenter från de här områdena som lyfter fram studiebesök, gästföreläsningar och case. Det är dock praktiken som är det främsta exemplet på samverkan, och som återkommer i 27 av kommentarerna.

Hur kunde man då stärka och utveckla samarbetet med arbetslivet inom utbildningen, eller behövs det? Tyngden i kommentarerna håller sig till ja-sidan, samarbetet behöver stärkas och det är mer praktik samt projekt med arbetslivet som efterlyses, oberoende utbildningsprogram. Men kommentarerna innehåller också andra tips:

Tlearn

> *Master's study is quite short, just two years. If the university wishes to retain more international students in the country after their graduation, work-related integration activities must be carried out as early as possible, and activities that could bridge up the students with the local potential employers should be organized as more as possible.*

Peace

> *More networking opportunities and more relevant internship possibilities in Finland, particularly in the cities of study (so that students who cannot easily migrate within Finland can still gain relevant work experience)*

Flexible internship programs during vacation increases knowledge and practical knowledge.

Hälsovetenskaper

Det kunde vara bra att få en inblick i de arbetsuppgifter man kan göra med utbildningen. T.ex. i form av studiebesök, eller om en representant för arbetet kom och pratade om sitt arbete.

Mer praktik

Lärarinriktning o slöjd

Fler fältpraktiker där man själv hade kunnat välja skola och årskurs.

Man kunde ändra praktikerna så att studerande får flera kontakter med fältet. Hemskt få studerande stannar i VÖS, så kontakter utåt kunde vara bra att ha.

Det behövs! Mera kontakter till olika lärare, föreningar osv. Studiebesök, gästföreläsare.

Inom ämneskurserna skulle studeranden göra saker som de direkt kan ta med till arbetslivet. T.ex. naturvetenskap kurserna, göra en sekvens som man direkt kan tillämpa i åk 3-4 eller 5-6. Inom slöjd göra färdiga arbetsbeskrivning och modeller för sådant som man kan göra i verkligheten.

Småbarnspedagogik

Kanske inte öka men behövs fler övningsdaghem i området Vasa och Korsholm så att kontakter fås med flera arbetsplatser i närområdet

En praktik borde inte vara obetald. Anser inte att man behöver ha en full lön, men en t.ex. 50-80% av lönen vore bra när praktikerna är 1-2 månader långa.

Ja. Mera praktik med daghemsföreståndare etc. Endast 2v nu.

Specialpedagogik

Eventuellt behövs det inte. Anser att vi har mycket bättre och effektivare praktiksystem än t.ex. Helsingfors Uni där det är mycket färre praktiker. På ÅA hade man praktik under varje år vilket ledde till att man samlade åt sig erfarenhet och lärde sig via sina misstag på fältet.

Mera samarbeten, kommunikation, besök, gäster

Mera praktik utanför Övis.

Inte känt att det behövts, finns ofta vikariat som lärare.

Behövs, så studerande får mera kontakt till exempelvis olika skolor

Allmän- och vuxenpedagogik

Det behövs, fler studiebesök eller gruppuppgifter där man ska intervjua personer ute i arbetslivet.

Det här med mentorskap är positivt! Något jag gärna skulle ha gjort i efterhand.

Mera samarbete skulle höja anställningsbarheten efter examen då studerande får praktisk arbetserfarenhet och arbetsgivarna får kontakt med potentiella framtida arbetstagare. Kanske genom att sänka ribban aningen för praktikkraven från FPVs sida skulle göra det lättare för studerande att praktisera på många olika arbetsplatser.

Socialvetenskaper

Jag tycker samarbetet var tillräckligt.

Mentor-program även till Peace-programmet skulle vara nyttig

Bjuda in olika yrkesroller som studerat ämnet tidigare att berätta om sin arbetskarriär

Behövs verkligen, i grundkurs presenterades ju praktikplatser och arbetsplatser men behövs verkligen mer så man vet var man kan jobba.

Hur har då utexaminerade från FPV upplevt mötet med arbetslivet?

Teaching and Learning

As an international student, the degree and training I have received from ÅA could not lead me to a stable employment related to my education field in Finland. Therefore, I have to try to get a job in another field with my other expertise, /…/

Hälsovetenskaper

Det har gått bra. Jag har fortsatt som forskarstuderande och trivs enormt.

Hade jobb redan då jag studerade, fortsatt med samma jobb men nu som behörig

Svårt att få arbete, färdiga kontakter i arbetslivet underlättar att få jobb

My working life has been minimally affected by my graduating. I continued in the same job. I am however always looking for something better suited to my education.

Lärarinriktning

Första året kändes jobbet mycket lättare än vad jag trodde efter studierna men nu andra året då jag har ännu mer insyn i arbetet så börjar jag märka en allt mer betydande arbetsbörda.

Bra. Arbetat som lärare och tyckte jag var väl förberedd för det.

Mer jobb och dokumentation än förväntat, det är ju svårt att förbereda studeranden på allt vad komma skall, men jag är nöjd med mitt val av yrke!

Jag trivs med mitt nuvarande arbete. Det är skönt att inte behöva skriva långa essäer.

Man stöter hela tiden på något nytt - och man lär sig saker hela tiden.

Jag känner mig väldigt okunnig (i jämförelse med mina kollegor som jobbat länge som lärare), men jag vet att läraryrket är ett yrke var man lär sig bäst genom erfarenhet i praktiken.

Jag har blivit väl bemött var jag än varit (arbetssituationer)

Behovet av lärare fanns direkt och det har varit stor fördel att ha lärarbehörighet.

Specialpedagogik

Fick direkt en fasttjänst som speciallärare vilket var positivt.

Jobbar mitt andra år som specialklasslärare. Jobbade första året i Österbotten och nu i Helsingfors. Krävande första året men andra året har varit lite lättare. Givande arbete men stor arbetsbörda.

Svårt att få jobb på vissa ställen i landet om man inte vikarierat mycket under studietiden

Småbarnspedagogik

Togs emot väldigt bra, behovet av lärare inom småbarnspedagogik är stort.

Bra, jag fick jobb direkt på hösten efter min examen.

Allmän- och vuxenpedagogik

Med öppna armar! Det är via att göra om man lär sig.

Jag är branschbytare och fick nytt jobb inom branschen jag studerat till redan i slutskedet av magistersstudierna. Tack vare mina nya studier och min nya examen samt tidigare arbetserfarenhet är jag relativt lättanställd inom min nuvarande bransch.

Peace

Im a mature student so finding work was quite easy as I already had a network in Finland

Still haven't found work in my field. Tried to find work in Finland but ended up having to return to my home country, where I still have not found work in my field.

Socialvetenskaper

Jag har upplevt att min examen värderas högt av arbetsgivare. Det har varit relativt svårt att hitta jobb, men jag har nästan alltid sluppit till arbetsintervjuerna.

Jag började jobba direkt efter examen och trivs med arbetslivet. Det jag märkt är att det praktiska arbetet lär mera än teorin, trots att praktiken alltid har grund i teorin. Jag hade önskat att utbildningen innehöll mera praktiska inslag/förankring i praktiska arbetet. Skulle jag inte ha jobbat vid sidan om studierna tror jag det skulle ha. varit svårt att finna en lämplig arbetsplats. Ge gärna studeranden en realistisk bild av vad de kan söka för tjänster som utexaminerade.

Jättesvårt att hitta jobb! /.../Det är alltid många som söker till de tjänster som sätts ut och det finns alltid de som har mera arbetserfarenhet än en som är nyutexaminerad

Att jobba som socialarbetare är lärorikt och intressant, jag har blivit väl bemött av kollegor och arbetsplatsen.

Vi frågar, om de anser att utbildningen saknar några sådana kunskaper eller färdigheter som de upplevt att de behöver i arbetslivet, eller som arbetsgivarna förväntat sig, och vilka dessa i så fall är? Från utexaminerade från de engelskspråkiga programmen efterlyser man fler möjligheter till praktik och arbetslivskontakter samt språk. Lärarna skulle önskat mer inblick i ledarskap, konflikthantering, föräldrasamtal, utvecklingssamtal, mycket sådant som hör till undervisningens kringarbete. Också nybörjarundervisningen skulle man gärna haft mer inblick i, men framför allt mera kunnande inom specialpedagogiken. Småbarnspedagogerna hade därtill gärna övat mera på hur man gör dokument som till exempel individuella studieplaner och liknande, något som också speciallärarna gärna lärt mera om. Allmän- och vuxenpedagogerna liksom socialvetarna hade gärna lärt mera om t.ex lagstiftningen, offentlig förvaltning, konkreta verktyg för arbetet och praktisk insyn

Som en sista fråga en titt på de färdigheter som finansieringsmodellen följer upp, färdigheter som utbildningen förväntas utveckla. Grafen nedan baserar sig på medeltal av respondenternas egna uppskattning av färdigheter och erfarenheter.

Figur 19. Färdigheter som man upplever att man behöver i sitt arbete och i vilken mån man upplever att utbildningen utvecklat dessa, medeltal FPV och ÅA. Skala 1-6, där 1 = inte alls, 6 = mycket viktiga/i hög grad.

Skillnaderna mellan vad arbetslivet förväntar sig och vad utbildningen utvecklat är inte stora, framförallt inte när vi ser till förmågan att tänka analytiskt och systematiskt. En något större skillnad ser vi i fråga om tvärvetenskaplig förmåga och färdigheter att fungera i mångprofessionella team, här är dock resultaten något högre för fakultetens del. Utvecklingsmån finns när det gäller att utveckla entrepreneuriellt kunnande, det är färdigheter som respondenterna upplever ett större behov av än vad studierna gav utrymme för.

Avslutningsvis några hälsningar till universitetet.

> *Tusen Tack! Jag är otroligt tacksam för min magisterutblidning och väldigt lycklig att ha hittat min plats i livet som forskare! Utan utbildningen hade jag inte haft en aning om den här möjligheten för just mig och jag blev oerhört inspirerad av lärarna!*
>
> *Tacksam att Åbo Akademi fortsatt med distansundervisning, annars hade det inte varit möjligt att kombinera arbete och studier.*
>
> *Tack för att jag fick vara en del av denna undersökning. Jag hoppas den kan ge framtida studerande rätt vägledning i vad som behövs i examen när man väl är ute i den verkliga verksamheten*
>
> *Så glad, att jag får jobba i förskola. Inom jobbet finns en hel del angelägenheter som borde förbättras, vilket ju inte har med studierna att göra* 😉
>
> *Tack ÅA för fyra fina år.*
>
> *Happy to see the university and program is open to receive feedback from alumni and making progress!*
>
> *It would be useful to have a separate questionnaire for non-finnish students and how they have succeeded in the Finnish job market.*
>
> *Tack alla lärare på soc.vet, ni gjorde studierna intressanta!*

1.3.2. Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi (FHPT)

Sysselsättningsuppföljningen har besvarats av totalt 26 utexaminerade från FHPT. Av dessa har åtta avlagt enbart magisterexamen, hälften av dessa inom teologi. Majoriteten har svenska som modermål, tre anger finska, två finska och svenska, och två annat modersmål. Drygt en tredjedel har avlagt endast magisterexamen, de övriga har avlagt både kandidat och magisterexamen. Av respondenterna har åtta lärarbehörighet.

Inledningsvis några påståenden om utbildningen.

Figur 20. Påståenden relaterade till utbildningens kvalitet. Skala 1 – 6, medelvärden. n: 26

Frågan om man är nöjd med sin examen är en av två frågor som ingår i finansieringsmodellen enligt resultaten i karriäruppföljningen. Och nöjda är man, och det är teologerna som verkar vara de mest nöjda, tätt följda av psykologer och logopeder. Påståendet om man fick en examen av god kvalitet instämmer man också med från alla utbildningsområden, språkvetarna dock inte i riktigt lika hög grad.

Teologerna anser att möjligheterna att få arbete utan arbetserfarenhet är goda. Här kan vi behöva hålla i minnet att majoriteten av respondenterna har avlagt enbart magisterexamen, de har en tidigare utbildning och kan också ha en hel del arbetserfarenhet. Också psykologer och logopeder ser positivt på möjligheterna medan språkvetarna och utexaminerade från kultur, historia och filosofi instämmer i lägre grad. Det sista påståendet, om examen gett tillräckliga förutsättningar för branschens uppgifter, är det andra påståendet som också följs upp i finansieringsmodellen. Svarsfördelningen följer liknande mönster, teologer, psykologer och logopeder instämmer i högre gran än utexaminerade från de andra grupperna.

Åbo Akademi erbjuder ett antal serviceformer under studierna och vi ber de utexaminerade att ta ställning till huruvida de här underlättat arbetssökande och sysselsättning

Figur 14. Serviceformer, möjligheter till flexibla studier och andra faktorer som bidragit till/underlättat arbetssökande och sysselsättning. Medelvärde av de med erfarenhet av serviceformen, skala 1-6, där 1 = inte alls och 6 = mycket. FHPT, n = 26

Variationerna mellan grupperna är ganska stora i hur man upplevt nyttan av de olika serviceformerna. Praktiken är fortsättningsvis den viktigaste faktorn för alla grupper medan också jobb vid sidan av studierna har stor betydelse. De flesta av respondenterna har inte erfarenhet av utbytesstudier, endast åtta uppger sig ha, och för dem har nyttan varierat. Examensarbetet har haft betydelse för arbetssökande och sysselsättning framför allt för språkvetarna. Knappa 40% av respondenterna har använt sig av karriärvägledning. Många har erfarenhet av föreningsverksamhet, volontärsarbete och projekt vid sidan av studierna och man upplever at de här också är till nytta när man söker jobb. Färdigheter att berätta om sitt kunnande har också betydelse, och s.g.s alla respondenter har också konkreta erfarenheter att relatera sitt svar till. Samverkan, dvs arbetslivskontakter, mentorprogram, projekt mm som ingår i utbildningen ges ett medelvärde om 3,1 – 5,5 beroende på inriktning.

En målsättning vid ÅA är att alla studerande ska ha möjlighet till för studierna relevant praktik. Ett annat utvecklingsområde är att genom samverkan synliggöra och stärka arbetslivsrelevansen i utbildningarna. För att följa upp dessa finns i vägkartan för samverkan två indikatorer, andelen utexaminerade som saknar erfarenhet av praktik och av samverkan inom utbildningen. För FHPTs del ser resultaten ut som följer.

Figur 21. Andelen utexaminerade som saknar erfarenhet av praktik och samverkan med arbetslivet i utbildningen. n: 26

Andelen som saknar erfarenhet av praktik är låg, medan andelen som saknar erfarenhet av samverkan är högre. För att få en bättre bild av vad som döljer sig bakom svaren ställs två följdfrågor, hur upplever utexaminerade från FHPT att man inom utbildningen samverkat med arbetslivet, och hur kunde man utveckla detta samarbete, om det är så att man upplever att det behövs. Vi börjar med den första frågan:

Från KHFs sida konstateras i tre kommentarer att samarbete inte ingick alls, i tre kommentarer nämns praktik, andra exempel som nämns är studiebesök, mentorprogram, sommarjobb och jobb vid sidan om studierna. Språkvetarna lyfter fram praktiken. Psykologerna och logopederna berättar också om praktik, auskultering, studiebesök, arbetsplatsskuggning och gästföreläsare. Teologerna nämner praktik, kunniga lärare, jobb vid sidan. Hur kunde samverkan då utvecklas, eller behövs det?

Respondenter från KHF lyfter fram praktik, studiebesök, gästföreläsare och alumner samt systematiskt samarbete med fältet. Språkvetarna skulle gärna haft mer information om arbetsmarknaden samt om projektarbete. Också psykologer och logopeder föreslår mer kontakter till arbetslivet genom samarbeten, studiebesök samt om olika sektorer (privata, offentliga). Teologerna skulle gärna se mer gästföreläsare, längre praktikperioder och samarbete inför t.ex sommarjobb.

Hur har de utexaminerade från olika utbildningar vid FHPT upplevt mötet med arbetslivet?

Respondenter med en bakgrund i kultur, historia och filosofistudier har varierande erfarenheter, många positiva men här finns också flera kommentarer om svårigheter att hitta jobb.

KHF

> *Bra, hade inga problem med att hitta ett jobb.*
>
> *Jag fick inledningsvis ett vikariat efter att jag utexaminerades, men har sedan det kontraktet tog slut varit arbetssökande i cirka sju månader nu.*
>
> *Jag har fått ett jobb som är helt orelaterat till min examen.*
>
> *Jag själv är ganska nöjd, kände själv att det var dags och en naturlig övergång att börja jobba heltid.*

Övergången från att vara studerande (och delvis arbeta ett fåtal timmar i veckan) till att vara helt inne i arbetslivet var, och är fortsättningsvis, intressant att uppleva tycker jag. Det blev en ny typ av vardag och nya rutiner att bygga upp och personer att erfara. Redan under studierna jobbade jag förstås en del vilket jag tror att underlättade övergången lite grann. Jag jobbade också en del med samma kollegor eller var i kontakt med dem på något sätt. Jag är glad att jag har fått arbeta en hel del med saker som på något sätt relaterar till min examen och min bransch, vilket inte alltid är självklart. Jag är också glad att arbetsgemenskaper jag är i är bra.

Språkvetarna konstaterar:

I have had a smooth start into working life as I was able to start in a position related to my field of studies right away and (also thanks to my studies) felt well prepared.

Jag hade kommit in på min nuvarande karriärstig redan före jag utexaminerades.

Med generalist examen som jag har, har det varit svårt att söka min plats i arbetslivet.

Logopederna och psykologerna har positiva upplevelser även om inte alltid anser sig varit lika väl förberedd på den konkreta vardagen och de utmaningar man där möter.

Smidigt, fick jobb direkt efter utexamineringen och även om det var mycket nytt att lära sig hade man en bra grund.

Eftersom min examen (psykologie magister) innehöll en 5 månaders praktikperiod och jag hade möjlighet att fortsätta mitt arbete på min praktikplats upplevde jag att övergången från studierna till arbetslivet gick smidigt.

Lätt att få jobb i Finland, något svårare utomlands

Teologerna:

Eftersom jag hade jobbat deltid i församling under slutet av studietiden, hade jag en aning om vad arbetet som präst skulle innebära. Även i examen fanns praktikdelar, som förberedde för församlingsarbetet.

Till bara magisteruppbildningen var det väl byggd och mångsidigt, möter bra med arbetslivet.

Finns det sådant man saknat i sin utbildning och som man upplever att arbetsgivare förväntat sig, eller som man själv konstaterar att man borde ha mera insikter i? Kultur, historia och filosofi lyfter fram ledarskap, praktik, språkkunskaper i finska men också kunnande om arbetslivet, rättigheter och skyldigheter och arbetsmarknad.

Språkvetarna har saknat mer praktiskt kunnande i översättning, psykologi och logopedi nämner konkreta verktyg för handledning av föräldrar och klienter. Teologerna hade behövt mera kunnande om religionsvetenskap, hjälpledarutbildning vid sidan av konfirmandutbildning samt praktiskt kring att leda människomöten.

Skulle de göra samma val, om de nu skulle inleda sina studier? Respondenterna från KHF svarar mestadels nej på frågan, men handlar då främst om andra biämnesval, eller egen aktivitet under/vid sidan av studierna, till exempel att mera aktivt söka arbetslivserfarenheter. Teologer, psykologer och logopeder svarar i högre grad ja på frågan.

Avslutningsvis en bild av hur respondenter från FHPT upplever att de behöver vissa färdigheter och i vilken mån utbildningen utvecklat dessa. Färdigheterna nedan är de sex som i karriäruppföljningen fem år efter examen följs i universitetets finansieringsmodell.

Figur 22. Färdigheter man behöver i arbetslivet och hur dessa färdigheter utvecklats under utbildningen. Skala 1 – 6, där 1: inte alls viktigt/inte alls och 6: Mycket viktigt/I hög grad.

De arbetslivsfärdigheter som följs upp i karriäruppföljningen frågas också upp i sysselsättningsuppföljningen. För de första två färdigheterna, analytiskt och systematiskt tänkande och informationssökning, lyckas utbildningen mycket bra möte arbetslivets behov enligt respondenterna, medan avståndet är större när det gäller inlärningsförmåga, tvärvetenskaplig förmåga, självstyrande förmåga och entreprenörskapsfärdigheter. Att det är en skillnad är naturligt – arbetslivet innebär att tillämpa sitt kunnande i nya sammanhang och situationer.

Till sist ett par hälsningar:

Tack för formuläret. Intressant att reflektera över frågorna i efterhand.

Teologiska - bra jobbat! Fina lärare!

1.3.3. Fakulteten för samhällsvetenskaper, ekonomi och juridik (FSEJ)

Sysselsättningsuppföljningen för FSEJs del har besvarats av 49 personer, 34 ekonomiemagistrar och 15 politices magistrar. Den största gruppen utgörs av företagsekonomi med 26 respondenter, och magisterprogrammet i Governance of Digitalization är representerade av sju respondenter. EM alt. PM i samhällsanalys har fem respondenter. Statsvetarna/politikvetenskap är sju varav två i medier och kommunikation. Magisterprogrammet International Law and Human Rights representeras av fyra respondenter. Tolv respondenter har en examen från tidigare, i tre fall en magisterexamen. Sexton respondenter har avlagt enbart en magisterexamen. Lärarbehörighet har en person genom en tidigare examen.

Först några frågor om på utbildningen, där den översta och den nedersta återfinns som indikatorer i finansieringsmodellen från 2021.

Figur 23. Påståenden relaterade till utbildningens kvalitet. Skala 1 – 6, där 1. Helt av annan åsikt, och 6: Helt av samma åsikt. FSEJ, n: 49

Såväl ekonomer som samhällsvetarna är nöjda med sin examen, om än samhällsvetarna ger ett något lägre medelvärde än ekonomerna. Respondenterna upplever också att man fått en examen av hög kvalitet, och här toppar samhällsvetarna. Huruvida man kan få arbete utan arbetserfarenhet med sin examen är ekonomerna mer övertygade om, medan respondenter från International Law och statsvetenskaper inte instämmer i påståendet och ger ett medelvärde kring 2,5. Från informationssystem och internationell marknadsföring är man mer tveksam. Med påståendet om man försetts med tillräckliga förutsättningar för branschens uppgifter instämmer ekonomerna i högre grad än samhällsvetarna.

Som följande ombeds respondenterna delge hur de upplevt mötet med arbetslivet. Företagsekonomerna kommenterar:

> *Vissa saker har varit svårare att justera sig till än andra. Gillar t.ex. hårt att man kan släppa jobbet efter att man har gått hem och inte behöver fundera på det även hemma så som man gör i uni. Har haft det lite svårare med att vänja mig vid friheten som man har när det kommer till hur man sköter sitt jobb.*
>
> *HHÅA anses som en bra skola och min examen anses vara av bra kvalitet. I arbetslivet har jag även märkt att svenska språket uppskattas väldigt mycket och det finns stort behov av svenskspråkiga.*
>
> *Svårt. Hittar bara tidsbundna kontrakt.*
>
> *Även om man har tränat mycket på teamwork är det en helt annan sak i arbetslivet, speciellt att jobba med folk i olika åldrar och livssituationer*
>
> *Jobbade hos samma arbetsgivare i olika arbetsuppgifter före jag blev utexaminerad, och i samband med utexaminering fick jag löneförhöjning samt ny arbetstitel. Jag har upplevt mötet med arbetslivet efter utexamineringen som väldigt positivt.*
>
> *I worked a lot during my studies which enabled a quite easy employment before graduation.*

Jag fick jobb direkt efter studierna inom finansbranschen med redovisning som huvudämne. Jag har upplevt att jag i många fall har bredare kunskaper än mina nyutexaminerade kollegor som studerat finansiering vilket var en positiv överraskning.

Respondenter med examen i Governance of Digitalization

I was able to find employment before graduation due to already having been in the consulting industry for a while. Graduation bumped my salary and gave me necessary qualifications for advanced projects.

I already had my actual job, but it definitely helped. More solid academic knowledge means more confidence at work.

There is no one willing to hire based on the studies even though I have many years of experience in the field. It is horrible for foreigners unless the program can send you into internships.

Statsvetare

Jag har haft väldigt positiva upplevelser efter att jag blev utexaminerad från ÅA. Det var en naturlig övergång från studielivet till arbetslivet. Jag var helt enkelt redo för arbete i slutskedet av studierna, vilket gjorde övergången ganska enkel.

Har sökt flera jobb men mycket svårt att få jobb utan relevant arbetserfarenhet. Har lång erfarenhet men det har inte räckt till när jag sökt ledarpositioner och koordinatortjänster. Arbetslivet är väldigt annorlunda jämfört med studieliv, man övergår från en väldigt strukturerad och målinriktad tillvaro till mycket mer abstrakt problemlösning. I arbetslivet finns det väldigt sällan tydliga riktlinjer att följa och man måste ta ganska mycket initiativ själv.

Jobbigt, bred utbildning gör det svårt

Jag har upplevt arbetslivet som utmanande och som något jag var illa förberedd på.

Samhällsanalys

Hade tur på min sida, då jag hade anställning när jag blev utexaminerad. Hade varit flera somrar tidigare på samma ställe, så det var trevligt att vara välkommen tillbaka. Dock bytte jag arbetsgivare efter lite mer än 6 månader, då jag lyckades inte få mer krävande arbetsuppgifter efter utexaminering

Finns det sådana kunskaper eller färdigheter som man upplevt att man behövt i arbetslivet och som inte ingått i utbildningen, eller som arbetsgivarna förväntat sig av en som nyutexaminerad?

Företagsekonomerna lyfter fram praktiska färdigheter som behövs i arbetslivet, som tex att göra presentationer, branschspecifika kunskaper som projektplanering och -budgetering, internationella avtal, copyright, vissa dataprogram. Men också

Nej, egentligen har jag inte upplevt att utbildningen saknade några viktiga kunskaper eller färdigheter som arbetsgivare förväntat sig av mig som nyutexaminerad. Min utbildning har gett mig en stabil grund att stå på och förberett mig väl för arbetslivet. I de fall jag behövt utveckla ytterligare kompetenser har det ofta varit genom praktisk erfarenhet och vidareutbildning på jobbet, vilket känns naturligt i övergången från studier till arbetsliv.

Governance of digitalization

I think the education does not really prepare you for actual projects and working but rather gives you a glimpse of different topics that can be beneficial when starting out (knowing the terms or basic information about topics).

Inom samhällsanalys lyfter man fram programmering och verktyg för dataanalys:

Då det kommer till statistik analys, skulle det vara mycket bättre om ÅA skulle lära ut R, Python och SQL i större skala, och helt lämna bort SPSS och STATA

Ja, det hade varit bra med en praktikperiod, för att få erfarenhet. När man söker arbete är det ofta erfarenhet av liknande uppgifter som efterfrågas. Några månaders praktik som motsvarar examen skulle ha gjort det lättare att få jobb efter examen, tror jag.

Offentlig förvaltning

Speciellt för samhällsvetenskaper upplever jag att studierna blev mer givande då jag redan hade en viss praktiskt arbetserfarenhet. Jag har varit nöjd med studierna i offentlig förvaltning.

Nej. Snarare så att arbetslivet/arbetsgivare saknar färdigheter för att ta tillvara den kompetens man får med min examen.

Samhällsvetarna lyfter fram praktiken som en möjlighet att bekanta sig med arbetslivet men också språk

Praktikperioder kunde höra till examen, för att man skulle kunna "nosa på" det man kan jobba som i egenskap av politices magister.

I arbetslivet krävs otroligt mycket samarbetsförmåga, som jag upplevde att min utbildning inte fokuserade på.

Nej, min utbildning gav allt jag behöver för arbetet jag har nu.

Respondenterna ombads värdera på skala 1 – 6 på vilket sätt de olika service- eller samverkansformerna stött arbetssökande och sysselsättning. I svarsalternativen kunde man också välja alternativet ”har inte erfarenhet av serviceformen”.

Praktiken är en viktig kanal för att knyta kontakter till arbetslivet och bedöms ha haft högre inverkan för samhällsvetarna än för ekonomerna, som i högre grad upplever att jobb vid sidan av studierna har haft positiv inverkan på arbetssökande och sysselsättning. Majoriteten saknar erfarenhet av utbytesstudier men för de som använt sig av möjligheten upplevs nyttan vara god. Också olika typer av volontärsarbete och projekt vid sidan av studierna har betydelse. Examensarbetet har haft betydelse framförallt för respondenter från Governance of Digitalization. Drygt 40% av respondenterna har erfarenhet av karriärvägledning och samhällsvetarna har i genomsnitt upplevt en något större nytta av karriärvägledningen än ekonomerna.

Figur 24. Service- och samverkansformer i anslutning till studierna och hur de underlättat arbetssökande och sysselsättning. Medelvärde av de som har erfarenhet av serviceformen,
skala 1: Inte alls – 6: Väldigt mycket. N:49

Vid ÅA har man betonat vikten av att alla utexaminerade har praktik relevant för sitt område. Ett utvecklingsområde är också att synliggöra och stärka utbildningarnas arbetslivsrelevans genom samverkan med arbetslivet. I vägkartearbetet för Samverkan föreslogs att man följer upp utvecklingen av dessa genom att mäta andelen som saknar erfarenhet av faktorerna i fråga.

Figur 24. Andelen respondenter som anger att de saknar erfarenhet av praktik respektive samverkan inom studierna. FSEJ, n: 49

I målsättningarna för Samverkan för 2025 föreslås att andelen utexaminerade som inte har erfarenhet av praktik skall uppgå till max 23% för att per 2028 vara 10%. Andelen som saknar erfarenhet av samarbete med arbetslivet i utbildningen, i grafen samverkan, är målsättningen för 2025 30% och per 2028 9%. Tar man enbart fasta på universitetsunderstödd praktik som ett sätt att få relevant arbetserfarenhet blir resultaten något missvisande för utbildningsområden där studerande i högre grad jobbar inom privata sektorn, utan praktikavtal med universitetet. Av den anledningen vill vi också följa upp andelen som studerande som jobbar vid sidan om studierna och vilken betydelse det haft för arbetssökande och sysselsättning. Av de utexaminerade från FSEJ är det endast sju personer som inte har erfarenhet av att jobba vid sidan om. De med erfarenhet av arbete vid sidan om studierna bedömer nyttan till 4,9 på en sexgradig skala, ett högre värde än vad praktik tillskrivs (4,2).

Arbetslivskontakter, projekt, mentorprogram och andra samverkansformer med arbetslivet har drygt hälften av de utexaminerade erfarenhet av, och nyttan ger man ett medelvärde om 3,4, som vi såg av figur 24. Det här är en mindre andel än utexaminerade 2022, då närmare två tredjedelar av respondenterna bedömde nyttan med samverkan.

För att få en bild av vilka former av samarbete man bedömer ombeds respondenterna berätta på vilket sätt arbetslivssamarbete ingått i utbildningen och också ge förslag på hur samarbetet kan utvecklas, om man anser att det behövs. Företagsekonomerna exemplifierar med en hel del olika samverkansformer, såsom gästföreläsare, praktik, case inom kurser, studiebesök och mässbesök. Många nämner också att de jobbat vid sidan av studierna, samt föreningsverksamhetens betydelse. Bland samhällsvetarna lyfter man fram praktiken och alumner som gästföreläsare inom kurs eller vid ämnesföreningens evenemang, och sommarjobb o praktikinfo via nyhetsbrev, men de flesta som kommenterar hävdar att samverkan inte förekom alls. Hur kan det då utvecklas, och behövs det?

Företagsekonomi

Bilda någon form av alumniverksamhet för att hjälpa studeranden att bygga ett nätverk för arbetslivet redan under studietiden.

Det behövs garanterat, viktigt att det som undervisas återspeglar behoven i affärslivet

Mer gästföreläsningar och career start expo-aktiga evenemang där man ser företag inom branchen och hör om vad före detta studerande jobbar med.

Ja, mera praktiska övningar

Det behövs. Karriärmöjligheter i hela landet bör förespråkas.

Mera case uppgifter med företag som en del av kursen

Eventuellt kunde kurser innehålla, alternativt ha skilda kurser för ändamålet, där man får en mer praktisk inblick i hur man jobbar hos företag som är relevanta i tanke på utbildningen.

Det behövs mer samarbete. Speciellt på magisternivå kunde fler kurser ha casearbeten av riktiga företag i Åbotrakten, detta skulle öka studerandes kontaktnätverk och få upp arbetsgivarnas ögon för nyutexaminerade. Just nu flyttar en stor del bort från Åbo till Stockholm eller Helsingfors för att företagen i Åbo (bortsett från revisionsbolagen) inte anställer nyutexaminerade.

Jag tror att utbildningen redan har ett bra samarbete med arbetslivet genom gästföreläsningar där yrkesverksamma delar sina erfarenheter och insikter. Men det skulle vara värdefullt att utöka detta med fler föreläsningar som fokuserar på karriärresor och de första stegen in i arbetslivet. Att få höra om hur människor har byggt upp sina karriärer, från var de började till vilka utmaningar de mött,

skulle ge studenter en mer realistisk bild av vad man kan förvänta sig. Detta skulle också kunna minska osäkerheten kring arbetsansökningar och ge en tydligare förståelse för vad olika roller faktiskt innebär i praktiken. Mer praktiska exempel och inslag i utbildningen skulle därför vara ett bra sätt att stärka samarbetet med arbetslivet och förbereda studenterna ännu bättre.

Men också

Fortsätta på samma sätt: dvs. mycket samarbeten med företag i kurser.

Governance of Digitalization föreslår också de case tillsammans med företag, mentoring och, praktikperioder. Samhällsanalys och samhällsvetarna kompletterar listan med förslag om att bjuda in alumner som gästföreläsare, möjlighet att skriva slutarbeten i samarbete med relevanta arbetsgivare samt information om arbetsmarknaden för sitt område.

Skulle man göra samma val om man nu skulle inleda sina studier?

Figur 25. Skulle du göra samma val om du idag skulle inleda dina studier? N: 62

Ekonomerna är mer benägna att svara ja på frågan än utexaminerade från samhällsvetenskaper. Respondenterna får kommentera, och svaren är likartade oberoende examen eller hur man svarat, det handlar i regel om andra val rörande biämnen, kurser, studietakt, praktikperioder, medan man i alla svar utom två skulle valt en helt annan utbildning och då motiverat med den egna personliga utvecklingen.

Hur viktiga upplever utexaminerade från FSEJ att finansieringsmodellens sex arbetslivsfärdigheter är i arbetslivet, och hur väl anser de att utbildningen utvecklat dem? Resultaten presenteras separat för samhällsvetare och ekonomer jämsides med ÅA gemensamma resultat.

Figur 26. Hur viktiga är dessa färdigheter i arbetet och hur väl utvecklade studierna dessa. Skala 1-6, där 6: Mycket viktiga / I hög grad och 1: Inte alls viktiga/Inte alls. Medeltal EM, PM och ÅA

Ingen av de färdigheter som följs upp utvecklas under utbildningen till den grad utexaminerade upplever att den behövs i arbetslivet, detta enligt respondenternas subjektiva bedömning drygt ett år efter examen. Å andra sidan är mätningen svår att göra, då färdigheterna bedöms i så olika sammanhang.

Avslutningsvis några hälsningar, dels kring enkäten som får ris för att den inte var anpassad för arbetslösa men också ros för möjligheten till reflektion och respons.

Tack för en bra utbildning :)

ÅA-kärlek!

Thank you! It is nice to feel some continuity to my previous studies in the way of this questionnaire.

Tack för en fantastisk utbildning vid FSE(J) i Vasa. Hela gänget på B4 är guld värda! Studierna vid ÅA förgylldes dessutom av aktivt studieliv. Ni måste stödja föreningarna vid ÅA i framtiden, trots ekonomiskt tuffa tider. Föreningarna och studerandena gör mer än vad ni kan tro!

1.3.4. Fakulteten för naturvetenskaper och teknik (FNT)

I uppföljningen Ett år efter examen av utexaminerade 2023 deltog totalt 47 respondenter från FNT. Diplomingenjörerna i datateknik är 12 varav fem från internationella magisterprogrammen EDISS och INSA. FM i datavetenskap är fyra och rapporteras tillsammans med ovannämnda grupper. Diplomingenjörer i kemiteknik 14 till antalet. Farmaceuterna är fyra och provisorerna 3, och de här rapporteras som en grupp. Biovetenskaper representeras av sju respondenter, varav en från engelskspråkiga programmet i Biomedical Imaging. Naturvetarna är tre och de rapporteras i en gemensam grupp med biovetarna.

Sju av respondenterna har avlagt sin examen i Vasa, och det är då DI från både kemiteknik och datateknik. Tio av respondenterna har annat modersmål än svenska el finska, fem anger finska, fyra svenska och finska och 28. Fyra har avlagt enbart kandidatexamen, och det är då farmaceuterna, och 21 har avlagt enbart magisterexamen.

Först några påståenden om utbildningens kvalitet, där den första och den sista frågan motsvarar de som fungerar som indikatorer i finansieringsmodellen från 2021.

Figur 27. Påståenden om utbildningen. Skala 1: Helt av annan åsikt - 6: Helt av samma åsikt. FNT, n: 47

Respondenterna representerande FNT är nöjda med sin examen, medelvärde för två av påståendena överstiger ÅAs totala och ser man enbart till fakultetens medelvärde överstiger det på alla påståenden. Större variation grupperna emellan finns på frågan om man kan få arbete utan arbetserfarenhet och här är det framförallt bio- och naturvetarna som inte instämmer med påståendet i lika hög grad, och ger medelvärdet 3,3 på en sexgradig skala. Respondenterna anser sig ha fått en utbildning av hög kvalitet, och här är det bio- och naturvetarna som ger det högsta medelvärdet om 5,2. Farmaceuterna har de bästa erfarenheterna av att få arbete utan arbetserfarenhet, medan biovetarna enbart delvis håller med i påståendet. Diplomingenjörerna i såväl kemiteknik som i datateknik instämmer i högst grad i påståendet att examen har gett tillräckliga förutsättningar för branschens arbetsuppgifter.

Vi vill gärna veta hur de nyutexaminerade upplevt mötet med arbetslivet, och respondenterna får fritt kommentera. Nedan ett plock.

> *Jag fick heltidsanställning ca ett år före min utexaminering, så kom in i arbetslivet medan jag lagade mitt diplomarbete klart. De största skillnaderna var minskad frihet över min tid och avsaknad av ett tydligt "mål" för första gången i livet. Som studerande hade man alltid nästa årskurs med nya kurser att klara av till näst, medan arbetslivet bara är mera jobb och stress hela tiden som aldrig riktigt tar slut. (DI, datateknik)*
>
> *Det känns bättre att vara i arbetslivet än att vara studerande. Ett "vuxenjobb" e 100 gånger bättre än alla "starter jobs" och att studera. (FM, datavetenskap)*
>
> *I dont think you can get a job just with education, which was why its nice that we had internship mandatory in the course. (EDISS)*
>
> *Mycket att lära sig, men tack vare grunderna man lärt sig i skolbänken så är man inte helt ute å cyklar (DI, kemiteknik)*
>
> *Utexaminerad inom ett arbete där det nu finns mycket brist. Arbetsmarknaden är alltså stor och möjligheten att välja var man vill jobba + höja lönen har varit ett stort plus. Stort hopp dock till arbetslivet när mycket fokus i examen inte används i arbetslivet i sig. (Farmaci)*
>
> *Väldigt bra, blev direkt anställd. Arbetsuppgifterna är helt annorlunda än vad examen och studierna fokuserade på men mycket som jag lärde mig under studietiden har jag kunnat utnyttja i arbetet. (Biovetenskaper)*
>
> *Akademiska världen och arbetslivet har varit väldigt olika. I arbetslivet gör man saker på ett annat sätt som man har fått vänja sig till. Att få hoppa in i arbetslivet har varit skönt och kul efter så många år av studier dock. Jag känner att jag uppskattar mina kunskaper som jag lärt mig under mina studier på ett annat sätt i arbetslivet. (Naturvetenskaper)*

Finns det kunnande man upplevt att man behövs i arbetet eller som arbetsgivaren förväntar sig och som inte ingått i studierna? Praktik och praktiska tillämpningar lyfts fram och många gånger helt konkreta förslag:

Biovetenskaper skulle gärna lärt mera om statistik och hur man jobbar med data samt, lagstiftning (miljöskydd, förvaltning). Naturvetenskaper hade gärna haft mera introduktion till olika arbetsmöjligheter och samarbete med arbetslivet. Farmaceuter skulle gärna lärt mera om recepthantering, provisorer om ledarskap. Datateknik och -vetenskap nämner om projektledning, nätverk och avancerad programvarudesign medan kemitekniken önskat lära mera om program som används i arbetslivet samt baskunskaper i simulationer.

Akademin erbjuder en del service- och samverkansformer inom studierna, många av dem valfria, men studerande har också en del engagemang utom studierna. Hur bedömer respondenterna att dessa varit till nytta i arbetssökande och sysselsättning?

Figur 28. Service- och samverkansformer och hur dessa underlättat arbetssökande och sysselsättning. Medeltal för serviceformens användare, skala 1-6 där 1: Inte alls, 6: Väldigt mycket

Praktiken har medfört stor nytta för respondenter inom de flesta utbildningsinriktningar, men vi ser att också arbete vid sidan om studierna värderas till samma nivå, medelvärdet är 4,8 mot 4,9 för praktik. Kemiteknikens respondenter har i ringa grad använt sig av praktik medan bio- och naturvetarna ger lägre medelvärde på hur jobb vid sidan av studierna inverkat på arbetssökande och sysselsättning. Av respondenterna har 70% inte erfarenhet av utbytesstudier, andelen är mindre än året innan, och de som har varit på utbyte bedömer också att det varit till nytta för arbetssökande och sysselsättning. Examensarbetet medför positiva effekter för kemitekniken men också för biovetarna. Drygt hälften av respondenterna har använt sig av karriärvägledning och ger servicen ett medelvärde på 3,5.

Figur 29. Andel som inte har erfarenhet av praktik och samverkan med arbetslivet i studierna. n: 47

Användningsgraden för praktik är en fråga som följs upp som indikator på arbetslivssamarbete och som vi redan såg är andelen som inte har erfarenhet av praktik ungefär en tredjedel vid FNT, men då behöver vi också erinra oss att 45% av respondenterna enbart avlägger magisterstudier, och att många av dessa jobbat inom sitt område vid sidan av studierna. Frågan om arbetslivskontakter och samverkan blir intressant med tanke på det utvecklingsarbete som pågår med att synliggöra och stärka arbetslivsrelevansen genom samverkan. Andelen vid FNT som anger att de inte har erfarenhet av samverkan inom utbildningen är 23% bland utexaminerade 2023 och under den målsättning om 25% som sattes i vägkartearbetet för Samverkan. Vilken form av samverkan som avses är en öppen fråga där respondenterna får kommentera, och också ge förslag på hur arbetslivssamarbete kunde stärkas om det är så att man anser att det kunde behövas.

Naturvetarna berättar om alumnkvällar, praktik, också valfria kursen Arbetspraktik, sommarjobb samt karriärevenemang, ofta utanför programmet. Farmaceuterna lyfter fram den sex månader långa praktiken medan utexaminerade Provisorer kommenterar att arbetslivssamarbete inte ingick. Kemiteknikerna nämner avhandlingsarbete, gästföreläsningar, career talks och liknande men också heltidsarbete vid sidan om studierna. Från Datatekniken och -vetenskapernas sida nämns mässor arrangerade av universitet, företag och studentföreningar, praktik men framförallt arbete vid sidan om studierna.

Som synes så handlar en stor del av arbetslivssamarbetet eget arbete vid sidan om studierna. Det ges dock en hel del förslag på hur samverkan kunde utvecklas.

Datateknik, datavetenskap

- Mera samarbete med företag, t.ex. temadagar.
- Granska utbildningsmaterial och tillämpa kurser enligt branschens behov.
- Praktik, kommunikation och samarbete med företag, och gästföreläsningar av folk inom arbetslivet
- Företag som håller mera detaljerade tekniska föredrag åt studerande där de förklarar hur de arbetar och varför de gör som de gör. Diskussioner om problem som uppstått och hur de hanterades.
- Kursmaterial som kan baseras mera på industrins insikter och behov.
- Ett prao program.
- Projekt för företag

Kemiteknik

- Mer exkursioner
- Långvariga projekt med företagen.
- Mera kontakt med företag och praktik, från universitetets sida.
- Praktik

Farmaceuterna lyfter fram praktiken, och föreslår studiebesök, gästföreläsare

> *Praktiken kunde delas upp 2 månader på apotek, 2 månader inom läkemedelsutvecklingen, 2 månader på sjukhusapotek, istället för stort fokus på att utföra hela sin praktik på privatapotek.*

Biovetenskaper, naturvetenskaper

- Mer praktik
- Noggrannare gå in i karriärmöjligheterna och bekanta sig med de olika företagen/anstalterna
- Kursens synlighet kunde ökas och dess betydelse för arbetslivet kunde understrykas.

- Föreläsare från olika branscher och knippa de föreläsningarna med praktiska uppgifter.
- Mer coaching för individer i hur man söker arbete just inom sin bransch, och hurdana karriärstigar man kan ha.
- Karriärdagar

Mer än två tredjedelar, eller 70% av respondenterna anger att de inte skulle göra samma val av utbildning om de idag skulle börja studera, några svarar att de inte kan bedöma och nio av respondenterna svarar nej. Kommentarerna handlar främst om val av kurser, studieväg, biämnesval, eller satsat på att bygga kontakter och på annat sätt förbereda övergången till arbetslivet. Man är överlag nöjd med sitt val.

Till sist en fråga om hur respondenterna upplevt att de behövs vissa allmänfärdigheter i arbetslivet och hur de utvecklat dessa i utbildningen.

Figur 30. Arbetslivsfärdigheter. Hur viktiga är de i arbetslivet och hur väl utvecklade studierna. Skala 1-6, där 1: Inte alls viktiga/Inte alls, 6: Mycket viktiga, I hög grad. FNT, n=49

De färdigheter som presenteras i grafen ovan är de sex arbetslivsfärdigheter som följs upp i universitetens finansieringsmodell fem år efter examen, och är därför intressanta att följa också ett år efter examen, när studierna är i någorlunda färskt minne. Det analytiska tänkandet, informationssökning, inlärningsförmågan och förmågan att tillägna sig nytt skattas högt av arbetslivet och i ingetdera fallet utvecklar studierna färdigheterna till den grad som man upplever att den behövs. Det är inte i sig oväntat, då situationerna man använt färdigheterna på i studier och i arbetsliv sällan är lika. Och skillnaderna är små. Färdigheter i entreprenörskap och företagande har vid FNT liksom vid övriga fakulteter getts det lägsta medelvärdet på hur färdigheten behövs i arbetslivet, och den färdigheten ser utbildningen ut att ha utvecklat i linje med behovet.

Jag är tacksam över den utbildning jag fått men tycker att kraven skulle kunna var högre. Speciellt på magisternivå. Mera internationellt samarbete med andra universitet skulle varit kul.

Thank you for initiating close contact with the alumni! :)

"Stora uppgifter väntar mig och muminlivet är kort. Därför lämnar jag denna plats, farväl. Sörj inte, jag kommer åter prydd av ärans kransar!" - Ett mumintroll

2. Utexaminerade 2019, fem år efter examen

Karriäruppföljningen fem år efter examen genomförs på samma sätt vid landets alla universitet. Alumnerna inbjuds att delta i undersökningen via brev och sms i september och tillställs en påminnelse per brev jämte pappersblankett ett par veckor senare. En andra påminnelse sänds per sms, e-post eller brev till respondenterna i november. Svarstid var t.o.m. medlet av december 2024.

Av de 595 utexaminerade magistrar, farmaceuter och lärare i småbarnspedagogik under 2019 fanns kontaktuppgifter till 582. Kontaktuppgifter hämtades från Befolkningsdatasystemet. Enkäten besvarades av 269 alumner, vilket ger en svarsprocent om 45,2%. Svarsprocenten nationellt är 44,3%. Av dessa 269 enkätsvar har 37 inkommit på pappersblankett.

Av respondenterna bor 7% utomlands. Andelen utomlandsboende med finländsk nationalitet är 8% av respondenterna medan 38% av respondenterna med annan nationalitet bor utomlands vid tidpunkten för undersökningen.

Av respondenterna är 70% kvinnor och 30% män. Medelåldern vid utexamineringen var 29 år, medianen 27. Av finländsk nationalitet är 94,8% av respondenterna. Modersmålet svenska dominerar med 83,6%. Andelen med finska som modersmål är 11% och med annat modersmål 5,2%.

Tabell 4. Respondenter enligt fakultet

Fakultet	
FHPT	61
FPV	79
FSEJ	82
FNT	47
Totalt	211

Andelen respondenterna med kandidatexamen utgör drygt 6%, bestående av sex lärare i småbarnspedagogik och elva farmaceuter. Medianantagningsåret är 2013 och man har inlett studierna under tidsspannet 2001 – 2018, men finns också enstaka antagna under medlet av 1990-talet. Drygt 40% av respondenterna har antagits 2014 eller senare.

Då antalet respondenter för de olika utbildningsinriktningarna är få kommer rapporteringen här att fokusera på ÅA-gemensamma resultat, särskilt frågor relevanta med tanke på finansieringsmodellen från 2021, kryddat med respondenternas skriftliga respons i anslutning till en del av resultaten. Rapporten kan ses som bredvidläsning till nationellt sammanställt data på Utbildningsförvaltningens statistiktjänst Vipunen.fi, Universitetsutbildning > Karriäruppföljning, se (t.ex.) visualiseringar, direktlänk:

https://vipunen.fi/sv-fi/universitet/Sidor/Uraseuranta.aspx

Här kan läsaren smidigt välja data utifrån eget intresse (till exempel universitet, enkätår, utbildningsområde, -nivå och -benämning). Välj flera enkätår för mer omfattande resultat.

2.1. Sysselsättningssituation

Sysselsättningsgraden är 90%, och 71% av respondenterna har permanent heltidsanställning, en något större andel än året innan, medan 13% arbetar med tidsbundna kontrakt. En andel om 3% arbetar deltid, och lika stora andelar är företagare respektive familjelediga.

Figur 31. Sysselsättningssituation per 09/2024. Åbo Akademi och medelvärde av alla universitet. N: 7.467, n (ÅA): 270

Av respondenterna uppger 79% att de inte haft nämnvärda avbrott i karriären under sina fem första år efter examen, 36% av alla respondenter har haft samma arbetsgivare och 44% har haft flera olika men ändå utan avbrott för arbetslöshet eller studier. Knappt en femtedel, eller 18% har under sina första fem år jobbat (mer eller mindre) som företagare eller på frilansbasis. Man har i medeltal haft 2,3 arbetsgivare under de första fem åren. Närmare 27% av respondenterna har erfarenhet av arbetslöshet och permitteringar, en betydligt mindre andel än året innan, och de flesta av dem i 3-6 månader. En andel om 28%, har under de senaste fem åren varit borta från arbetslivet p.g.a. familjeledigheter, samma andel som bland utexaminerade 2018.

Figur 32. Huvudsaklig arbetsgivare, respondenter från ÅA och från alla universitet.

Offentliga sektorn sysselsätter 41% (2018: 36%), att jämföra med 37% för respondenterna från alla universitet. Här kan noteras att de nya välfärdsområdena som börjat bli varma i kläderna nu sysselsätter 7% mot 3% året innan. Inom det kommunala fögderiet återfinns 25% av respondenterna, och undervisning och fostran är det enskilt största arbetsfältet för utexaminerade från Åbo Akademi, med 22% inom branschen. Inom kund/patientarbete jobbar 16% och här finns en fjärdedel av samhällsvetarna och 28% av respondenter från det humanistiska området.

Respondenter från tekniska området jobbar till en tredjedel med planerings- och utvecklingsarbete samt konsultation och utbildning, medan respondenter från de ekonomiska vetenskapsområdena till stor del jobbar med uppgifter inom finansiering och ekonomiförvaltning samt med ledningsuppgifter. Forskning engagerar 7% av respondenterna.

På frågan om respondenternas egna ställning i organisationen positionerar sig 45% som specialister och experter, 33% som tjänstemän, 6% är i förmansposition och 2% har en position inom högsta ledningen på sin arbetsplats. Övrig position har 11% av respondenterna valt, och många doktorander har valt den här kategorin.

Så till några påståenden om utbildningen. Påståendena mäter nöjdhet med examen och resultaten för två av dem ingår som indikatorer i finansieringsmodellen. Först en bild som visar Åbo Akademis resultat i relation till nationella medelvärden, därefter ser vi på samma frågor på fakultetsnivå.

Figur 33. Några påståenden, medelvärden. Åbo Akademi mot nationellt medelvärde Skala 1-6, där 1: Helt av annan åsikt, 6: Helt av samma åsikt.

Av figuren kan utläsas att Åbo Akademi i en jämförelse mot nationella genomsnitt ger ett något lägre medelvärde på de flesta påståenden förutom de som mäter nöjdhet med examen, där medelvärdet är något över.

Att jämföra med nationella värden är kanske inte det smidigaste då det i ett medelvärde ingår resultat från såväl mångvetenskapliga universitet som universitet specialiserade på ett eller några få vetenskapsområden. Det kan också upplevas som utmanande att göra jämförelser mellan olika vetenskapsinriktningar. Samtidigt är det samma indikatorer för alla universitet, och jämförelser kan visa på var exempel på arbetssätt och bästa praxis kan hämtas. För den som närmare vill bekanta sig med andra universitets resultat hänvisas till ovannämnda vipunen.fi.

Tabellen nedan visar hur alumner representerande olika inriktningar vid Åbo Akademi har viktat de olika påståendena.

Tabell 5. Några påståenden om utbildningen. Skala 1-6, där 1: Helt av annan åsikt, 6: Helt av samma åsikt. Medelvärden. n: 269

	Arbetsgivarna uppskattar examen	Man skulle rekommendera utbildningen för andra	Lärandemålen lyftes tydligt fram i studierna	Utbildningen gav tillräckliga färdigheter för arbetslivet*	Under utbildningen lyftes entreprenörskap fram som ett karriäralternativ	Med tanke på karriär, hur nöjd är man med den examen man avlade 2019 i sin helhet?*
FPV	5,0	4,8	4,3	3,6	2,4	4,6
Hälsovetenskap	4,3	4,8	4,2	3,8	2,7	4,5
Klasslärare, ämneslärare	5,1	4,8	4,3	3,6	2,1	4,6
Speciallärare	5,7	5,5	4,5	3,8	2,0	4,8
Småbarnspedagogik	5,7	5,1	4,5	3,8	2,6	4,8
Socialvetare, allmänpedagogik	4,4	4,2	3,9	3,5	2,7	4,4
FHPT	4,7	4,7	4,3	3,7	2,6	4,7
Språk	4,8	4,5	3,8	3,9	2,7	4,3
Kultur, historia, filosofi, genus	3,8	4,3	4,5	3,0	2,4	4,4
Psykologi, logopedi	5,5	5,0	4,5	3,9	3,2	5,1
Teologi	5,2	5,3	4,2	4,5	1,9	5,2
FNT	4,8	4,6	4,3	4,3	2,7	4,9
DI	4,8	4,8	4,2	4,1	3,0	4,9
Bio-, naturvetenskaper	4,5	4,1	4,1	4,3	2,6	4,7
Farmaci	5,2	5,0	4,8	4,6	2,3	5,0
FSEJ	5,0	4,8	4,2	4,2	2,7	4,9
Informationssystem, Governance	5,2	4,8	4,1	4,1	3,4	4,8
Marknadsföring, Organisation o ledning	5,0	4,9	4,2	4,3	3,4	5,0
Redovisning	5,1	5,0	4,3	4,7	3,2	5,2
Folkrätt	5,0	5,0	4,5	4,3	1,7	4,7
Offentlig rätt, förvaltning	4,8	4,8	4,3	4,7	2,3	5,3
Sociologi, genus	4,7	4,7	4,0	3,7	1,7	4,9
Statskunskap	4,7	4,1	3,8	3,2	1,5	4,5

En högskoleexamen var ett krav för nuvarande arbete, så anger 63% medan 29% anger att så inte var fallet och 6% kan inte säga.

Respondenterna ombeds bedöma huruvida de har ett arbete vars kravnivå väl motsvarar utbildningsnivån, och 54% (utex. 2018: 58%) anger att arbetet överensstämmer eller är mer krävande än utbildningsnivån, därutöver 24% som delvis instämmer med påståendet. Påståendet att man kan använda sig av de kunskaper man lärt sig vid universitetet i sitt arbete instämmer 83% med, ca en tredjedel av dessa instämmer delvis. Resultaten är snarlika tidigare års resultat. Respondenterna har besvarat påståendena på en sexgradig skala, och vi skall se dels hur ÅA's totala resultat ser ut i jämförelse med nationellt medelvärde (vipunen.fi), dels för olika utbildningsområden.

Figur 34. Två frågor ur finansieringsmodellen: huruvida man har användning av det kunnande man lärt i studierna i nuvarande arbete, och huruvida arbetets kravnivå motsvarar utbildningen. ÅA samt nationellt medelvärde

På bägge påståendena ger ÅAs respondenter ett medelvärde som understiger det nationella, både när det gäller kravnivån och huruvida man kan utnyttja de kunskaper och färdigheter man lärt i sitt nuvarande arbete. På frågan om användningen av kunnandet är skillnaden mycket liten medan den är något större för påståendet om kravnivån, där värdet för ÅAs del är 4,4 mot det nationella medelvärdet 4,7. Respondenternas svar bygger på en egen subjektiv bedömning, där egna ambitioner och karriärmål kan spela in. I figurerna nedan (figurer 35-38) ser vi resultaten på utbildningsområdesnivå.

Figurer 35-36. Två frågor ur finansieringsmodellen: användning av det man lärt i nuvarande arbete, och huruvida kravnivån väl motsvarar utbildningen. Fakultetsvisa grafer.

Figurer 37-38. Två frågor ur finansieringsmodellen: användning av det man lärt i nuvarande arbete, och huruvida kravnivån väl motsvarar utbildningen. Fakultetsvisa grafer.

När utexaminerade från de olika utbildningsområdena bedömer användningsgraden av det man lärt sig för sitt nuvarande arbete är medelvärdena för alla utbildningsinriktningar ovan mellan 4 och 5, ofta närmare fem än fyra. På den andra frågan, om kravnivån motsvarar utbildningsnivån, är det större variation, från 3,4 till 5,3.

Vilka var de viktigaste orsakerna till att man tagit emot ett arbete vars kravnivå inte motsvarar utbildningsnivån? Frågan besvaras av 123 respondenter, och 20% av dessa har fortsatt med samma arbete som man hade innan, och ungefär lika stor andel bedömer att arbetsuppgifterna är mera intressanta. Bättre arbetsvillkor men också tidigare utbildning har påverkat valet. En mindre andel anger att de inte fått arbete som motsvarar kravnivån, och några har valt annan orsak och får också möjlighet att kommentera.

> *Jag har haft möjlighet att få jobba med intressanta projekt, och dessutom var det tryggt att gå tillbaka till samma arbetsplats som före föräldraledigheterna.*
>
> *Var arbetsplatsen finns.*
>
> *Förman som förstår och uppskattar utbildningen.*
>
> *Arbetet är mera krävande än studierna förberedde till.*
>
> *Nykyiseen työhön vaaditaan koulutuksella saatu ammattipätevyys, mutta itse työtehtävät eivät varsinaisesti vastaa koulutusta.*

Arbetet känns mer meningsfullt och är på många sätt mer krävande än min utbildningsnivå.

Inte behörig för yrket

Vi ber respondenterna bedöma sin tillfredsställelse med arbetskarriären så här långt.

Figur 39. Tillfredsställelse med karriären så här långt. Medelvärden. Skala 1-6, där 1 = mycket missnöjd och 6 = mycket nöjd.

Tillfredsställda åtminstone delvis med arbetskarriären är 91% av respondenterna från ÅA, och nöjda eller mycket nöjda anger 63%, att jämföra med 88% respektive 63% för alla universitet. Respondenterna får kommentera, och 108 personer väljer att göra det, nedan några av kommentarerna:

FHPT

Jag har varit hit och dit, men det har krävts för att hitta rätt.

Jag vill gärna hitta ett jobb i staden där jag bor, just nu pendlar jag

Lärarjobbet är roligt men också otroligt krävande. Känner att jag borde göra något annat för att inte gå i väggen, men vet inte vad.

Jag jobbar som lärare vilket var mitt mål och jag trivs överlag med mitt jobb. Det finns dock en viss obalans mellan arbete och fritid/för stor arbetsbörda, därav svar 5 istället för 6.

Det har varit lite upp-och-ner ibland, men annars har det gått bättre och bättre

Jag arbetar inom min egna bransch, där jag har nytta av min utbildning och kan utvecklas och gå vidare inom den valda området. Har hittat min plats och kan dra nytta av mina styrkor.

Nöjd med ett meningsfullt arbete, flexibla arbetstider, en hyfsad lön, känslan av att kunna påverka min arbetsbild.

Jag har ännu inte hittat ett jobb jag trivs med.

Olen mielekkäässä työssä hyvässä paikassa.

Jag har fått en bra start på arbetslivet, men känner mej osäker kring hur jag vill fortsätta karriären.

Olen saanut työskennellä ammatillisen oppimisen kannalta mielenkiintoisissa tehtävissä.

FPV

Har fast tjänst. Tycker om mitt jobb.

Skulle gärna ha fått arbete som motsvarar min utbildning

Jag är mycket nöjd med mitt nuvarande arbete och hoppas på att få en tillsvidare tjänst.

Det är synd att det är så vanligt med visstidsanställningar inom lärarbranschen. Jobb finns alltid men särskilt i den regionen där jag bor kan det vara hård konkurrens om tjänsterna.

Det är ett bra yrke men låg lön.

Jag får jobba med sådana uppgifter och sådan årskurs som jag trivs med. Fast anställning.

Skulle gärna avancera ytterligare så det skulle märkas i lönen.

Jag har haft olika titlar inom branschen som jag bidragit till den erfarenheten jag besitter idag.

Jag har jobbat i olika länder, städer och kommuner, fått prova på många olika daghem, förskolor och skolor. Det är en rikedom.

Glad att jag tog min magister så att jag blev behörig för den befattning jag nu har!

Finns ej möjlighet att utvecklas och hitta andra karriär alternativ.

Jag har fått de jobb jag hoppats få, och inom dem har jag utvecklats och lärt mig mer och mer om vilken inriktning inom mina yrkesområden som jag trivs bäst med!

I work in the field that I studied for and I apply the knowledge I learned.

Utan behörigheten svårt att få en fastanställning. Mycket korta vikariat första åren.

FNT

I am very satisfied with my specialization. However, I feel I should be a level higher in my career based on my educational qualification. How should graduates negotiate career levels based on educational qualification? Does higher academic attainment still translate to higher role?

I do update myself constantly with regards to new technologies and architectures hence I am comfortable with my career at the moment

Det finns alltid rum för förbättring.

Har alltid fått jobba med sånt som intresserar mig

Olen muuten tyytyväinen, mutta olen ollut määräaikaisena töissä koko valmistumisen jälkeisen ajan, vuodesta 2019.

Känns som att jag vill pröva på annat

/.../ Karriären har hjälp mig växa som människa och jag har producerat nya resultat vilket har varit kul.

Hade svårigheter att hitta en lämplig placering i början av karriären, men det har visat sig att min profil var starkare än jag förväntade mig och karriären har tagit en positiv vändning.

Olen päässyt hyvin etenemään työurallani

FSEJ

Right now I am entrepreneur. I have my own business in Finland. Which I was never thinking of. But now I kind of like it. I should have thought about this earlier.

Haft jobb som jag klarat av bra och fått utvecklas vidare. Kunde ha hittat rätt väg i karriären snabbare.

Jag har fått utvecklas som expert inom min bransch. Jag har fått jobba för flera olika kunder och på olika projekt. Dessutom har löneutvecklingen varit bra.

Jag har valt rätt examen samt arbete som jag gillar göra varje dag med stor motivation.

Löneutveckling kunde vara bättre

Har haft många intressanta projekt jag fått jobba med, men inom olika temaområden. Känns att man kan lite av allt men inte riktigt blivit expert på något. Familjeledigheterna har också påverkat att karriären inte riktigt hunnit ta fart ännu.

Arbetsklimatet blir hårdare och sämre med åren som går

Nopeasti edennyt aina haastavampiin tehtäviin mutta palkka on myös noussut työn vaativuuden mukaan. En ole ollut työttömänä ja johtuu pääsääntöisesti uravalinnasta ja koulutuksesta.

Har prövat på en del intressanta grejer men känns fortfarande som att jag inte riktigt hittat min egen grej.

Lönen är ok, arbetsuppgifterna är varierande och känns meningsfulla.

Jag får arbeta med frågor som verkligen intresserar mig, arbetet känns allt som oftast meningsfullt. Jag arbetar i en trevlig miljö och med fina kollegor. Dessutom är arbetsuppgifterna mångsidiga och jag får använda såväl mina tidigare erfarenheter som styrkor i arbetet.

Palkkatavoitteet eivät toteudu tällä hetkellä.

Mer krävande uppgifter har följt varandra och jag har kunnat utnyttja mitt kunnande.

Har hackat mig fram och anser att det gått helt ok. Men tyvärr har det nog inte varit min utbildning som öppnat några dörrar.

2.2. Om utbildningen och arbetslivsrelevans

I det följande ska vi se på svaren på de enkätfrågor som är mer relaterade till studierna, såsom olika former av service som universitetet erbjuder studerande samt allmänfärdigheter studierna utvecklat.

Som vi såg i kapitlet ovan är respondenterna nöjda med sin examen med tanke på karriär, och ger ett medelvärde om 4,7 på en sexgradig skala. De ges möjlighet att motivera sina svar, och 121 respondenter passar på, nedan några exempel:

Språk och litteratur

Jag är överlag nöjd eftersom examen gav mig behörighet för att jobba som lärare vilket var mitt mål. Överlag gav studierna mig det kunnande jag behövde inför arbetslivet, men jag hade ytterligare önskat ännu fler "lärarfokuserade" kurser inom huvudämnet och mer information om olika inlärningssvårigheter inom pedagogiken.

Jag är mycket nöjd med mitt huvudämne. I efterhand tänkt skulle jag ha kunnat välja något kring programmering/data som biämne. Det skulle vara nyttigt i arbetslivet.

Kultur, historia, filosofi

Den hjälpte mig att se speciella och kulturella faktorer i samhället och i mitt privatliv bättre.

Min utbildning har varit bra och gett mig kontakter och färdigheter för ett jobb i kulturbranschen, och jag hade kunnat bygga en karriär i den branschen, /.../. Hade jag som tonåring känt mig själv och mina styrkor och begränsningar bättre hade jag valt andra studier och ett fält som fungerar bättre för mig. Utbildningen har ändå gett mig ovärderliga och livsviktiga kunskaper som jag insett att många utanför det humanistiska fältet helt eller delvis saknar.

Att ha en högre högskoleexamen är klart en fördel på arbetsmarknaden, varför jag är glad att jag avlade examen.

Psykologi och Logopedi

Psykolog var och är mitt drömyrke. Det finns så många som upplever att deras arbete är meningslöst; jag upplever att mitt jobb är oändligt intressant och meningsfullt. Tacksam!

Mycket goda teoretiska och praktiska kunskaper för att utöva psykologyrket, åtminstone på bashälsonivå som jag arbetat i.

Jag tycker att utbildningen i logopedi gav en bra grund inför arbetslivet.

Jag trivs bra med mitt yrke och kan utöva mitt yrke pga. utbildningen.

Teologi

Jag märker hur jag har nytta av färdigheter jag fått genom mina studier i mitt arbetsliv.

Jag jobbar idag inom kyrkan och teologistudierna har varit avgörande för det och format mitt tänkande på många sätt.

Tutkinto on antanut minulle hyvät valmiudet nykyiseen työhöni.

FNT

Biovetenskaper, Naturvetenskaper

Fortsatta studier inom IT har varit nödvändiga, men examen gav en mycket lämplig grund för

Examen har varit mycket lämplig, men ytterligare fördjupning inom teknik och IT hade varit en förbättring.

Datateknik, -vetenskaper

The content of my degree, due to the possibility of borrowing subjects from other department or universities, means I can fit into multiple IT roles.

Den gav en bra grund för att lyckas i arbetslivet.

Farmaci

Jag fick fast anställning nästan genast efter jag blev färdig. Farmaceutexamen ger också möjlighet till flera olika karriäralternativ.

Toimin nykyisin muuta koulutustani vastaavalla alalla, mutta tutkinto ÅAsta helpotti töiden löytymistä kehittyneen ruotsin taidon ansiosta

Kemiteknik

Kemiteknikprogrammet ger är mångsidig och fokuserad på problemlösning vilket har fått mig att tackla problem effektivt från flera olika vinklar i arbetslivet

Examen har lett till inspirerande arbetsuppgifter och en god levnadsstandard.

FPV

Småbarnspedagogik

Jag har fått jobbet jag ville ha.

Jag har fått min befattning pga min utbildning och erfarenhet

Klasslärare, slöjd

Jag fick genast fast anställning och vet att det finns jobb att välja mellan.

Jag är nöjd att den utbildning jag fick är så bred och att det fanns flera möjligheter att specialisera sig. Jag anser dock att utbildningen och särskilt praktikperioderna ibland kunde vara väldigt detaljstyrda vilket inte alla gånger var särskilt gynnsamt. Det är också mycket utanför själva undervisningsdelen som jag i efterhand önskat att vi fått mer av i utbildningen (tex vara med på föräldramöten, utvecklingssamtal etc)

Den motsvarar det jag behöver i arbetslivet

Speciallärare

Saknar vissa väsentliga bitar som behövs i arbetslivet och lite väl mycket fokus på vetenskapligt skrivande och forskning som sen inte använda i arbetslivet. Hade önskat betydligt mer praktik.

Jag fick arbete redan innan jag hade fått ut min examen helt klar.

Socialvetenskaper

I am proud of my accomplishment and I highly value the knowledge I gained during the studies and the teachers and students I came in contact with.

Man kan göra kringelkrokar i livet. Övervägde faktiskt ett tag att byta branch men blev för bekväm.

Jag har kunnat arbeta inom olika branscher tack vare min examen. Nu har jag haft möjlighet att själv utarbeta mitt arbete.

FSEJ

Informationsvetenskaper, Governance of Digitalization

The degree I had been done 2019. It was easy to understand and learn. Teachers were very co-operative. At the beginning I was hoping to get job related to this field in Finland. As I was business studies student since beginning. But unfortunately I could not manage job related to my study.

Min studieinriktning har motsvarat mina arbetsuppgifter på ett mycket bra sätt

Examen gav en enorm färdighet för det jobb jag gör idag.

Redovisning

Behövde ha formell kompetens för att kunna bli befordrad

Sain koulutusta vastaavan työn ja olen hyvin ja nopeasti edennyt urassani eteenpäin. Tällä hetkellä erittäin tyytyväinen siinä missä olen urallani

Utbildningen gav en bra grund för väldigt många olika sorters arbetsuppgifter, samt en bra grund för att förstå olika typer av business.

Nationalekonomi

Jag är nöjd att jag hade avlagt min examen i ekonomi eftersom jag sökte jobb utomlands.

Min karriär har fokuserat på sälj och affärsutveckling, och den förståelse för företag, ekonomi och statistik jag fick av studierna har hjälpt mig mycket.

Sociologi

Utbildningen utvecklade min förmåga att analysera, tänka kritiskt och att se saker ur olika perspektiv. Jag lärde mig också att hantera mängder av information.

Jag har haft flera intressanta och lärorika anställningar, inga svårigheter i att få jobb.

Offentlig förvaltning, offentligt ledarskap

Fokus på distansstudier och friheten att avlägga studierna i egen takt gjorde det möjligt för mig att studera vid sidan av mitt heltida arbete.

Jag är glad och nöjd med min examen, det påvisar att man kan slutföra större helheter och göra det som krävs. Dock jobbar jag med annat än jag studerade.

Folkrätt

Jag upplever att min examen möjliggjort att jag kan arbeta inom många olika frågor som intresserar mig. Examen har gett ett brett kunnande och tiden i arbetslivet har fördjupat mitt kunnande inom specifika frågor.

Opintoni valmistivat minusta generalistin. Usein töitä hakiessani olen toivonut, että opintoni olisivat keskittyneet johonkin konkreettisempaan, mutta samalla generalistina on helpompaa etsiä laajasti erilaisia työtehtäviä ja uravalinnat ovat muokanneet polkuni työelämässä.

Utbildningen har öppnat nya möjligheter till mig och jag har kunnat ta nya steg på min karriär tack vare utbildningen.

Samhällsvetenskaper

Tog examen för att ha en magister. Som något att ha bakfickan.

Under tiden jag studerade saknades kopplingen till arbetslivet mer eller mindre helt och hållet. När man sedan blev klar insåg man att "man har en bred utbildning och kan mycket" egentligen betyder att man inte är expert på något. T.o.m på kommunen verkar de föredra jurister och ekonomer då de har ett eget starkt område.

Examen har fungerat utmärkt med tanke på forskarstudier men är osäker hur den skulle ha gynnat mig om jag valt en annan yrkesbana.

Åbo Akademi erbjuder olika former av stöd och service till de studerande och det finns också andra faktorer än själva utbildningen som påverkar eller underlättar sysselsättning efter examen. Vi ställer frågan hur viktiga dessa faktorer varit för de utexaminerade när det kommer till arbetssökande och sysselsättning.

Figur 40. Bedöm hur olika faktorer el serviceformer har påverkat sysselsättning efter utexamineringen. 1: Inte alls viktigt, till 6: Mycket viktigt. Nationella medelvärden, ÅAs medelvärde samt medelvärde per utbildningsområde, se Vipunen

Efter fem år i arbetslivet är det naturligt att annan arbetserfarenhet än just praktiken har betydelse för arbetssökande och sysselsättning men som vi ser har praktiken fortsättningsvis betydelse, speciellt för respondenter från pedagogikens och från hälsovård och välfärdens områden. Det är speciellt den egna förmågan att berätta om sina färdigheter som bedöms ha störst betydelse för

respondenter från s.g.s alla utbildningsområden, och är den faktor som vid sidan av annan arbetserfarenhet får det högsta medelvärde om 4,7.

I karriäruppföljningen ombeds respondenterna bedöma ett stort antal olika kompetenser och färdigheter.

Figur 41. Hur viktiga är följande arbetslivsfärdigheter i ditt arbete, och hur väl utvecklades dessa i utbildningen. Skala 1-6, där 1: Inte alls viktiga/Inte alls, 6: Mycket viktiga/Väldigt mycket.

Grafen ovan ger en bild av hur utbildningen vid ÅA upplevs svara på arbetslivets behov av allmänfärdigheter i jämförelse med det nationella medelvärdet. Linjerna följs åt, många gånger är ÅAs medelvärde på samma nivå som det nationella medelvärdet. Ovan medelvärdet placerar sig ÅA när det kommer till hållbarhet och ansvarsfullhet, kunskaper i svenska, kreativitet och tvärvetenskapliga färdigheter samt färdigheter att fungera i mångprofessionella grupper. Utbildningen svarar bra på arbetslivets behov när det gäller teoretiskt kunnande, kommunikation på svenska och också andra språk för de som så behöver. I arbetet med att stöda problemlösningsfärdigheter, förhandlingsförmåga, organiserings- och koordineringsfärdigheter samt kommunikation på finska finns mest utvecklingsmån, detta enligt respondenter med fem års perspektiv.

Av färdigheterna ovan fungerar sex som indikatorer i finansieringsmodellen. Nedan Åbo Akademis resultat visavi dessa enligt utbildningsområde.

Figur 42. Färdigheter: Hur utvecklade studierna följande färdigheter. Skala 1 = inte alls och 6 = i hög grad

Vill man närmare granska det egna utbildningsområdet kan man med fördel gå till Vipunen, Karriäruppföljning, Visualiseringar. Nedan ett exempel på en graf som åskådliggör hur studierna utvecklade vissa färdigheter i relation till hur nämnda färdigheter behövs i arbetslivet.

Figur 43. Allmänfärdigheter. Hur behövs i arbetslivet och hur utvecklade utbildningen. Åbo Akademi, statistikår 2024. Skala 1 = inte alls och 6 = i hög grad. Källa: Vipunen, se karriäruppföljningar, visualiseringar.

Grafen bekräftar vikten av analytiskt och systematiskt tänkande, informationssökning, inlärningsfärdigheter och initiativförmåga i respondenternas nuvarande arbete, medan entreprenörskapskunnandet viktas lägre.

Som sista fråga ombes respondenterna bedöma hur betydelsen av olika förmågor och färdigheter kommer att utvecklas under kommande femårsperiod. Med tankeförmåga avses bl.a. problemlösning, analytisk förmåga, kritiskt tänkande. Kunskapsintegration förklaras som bl.a. teoretiskt eller praktiskt kunnande inom egna branschen, informationssökning, tvärvetenskaplighet /-konstnärlighet. Begreppet sociala förmågor rymmer exempelvis samarbets- och förhandlingsförmåga. Självregleringsförmåga innebär bl.a. förmåga att lära sig och tillägna sig nytt men också stresshanteringsförmåga, initiativförmåga, nyfikenhet. Allmänfärdigheter exemplifieras med koordineringsfärdigheter, förmåga att uppträda, i informations- och kommunikationsteknik samt projekthanteringsfärdigheter.

Figur 44. Hur bedömer du att betydelsen av följande allmänfärdigheter kommer att utvecklas under de kommande fem åren? Skala 1-5.

Respondenterna har i regel bedömt betydelsen med 3 (betydelsen bibehålls på nuvarande nivå) till fem (betydelsen ökar betydligt) på den femgradiga skalan, medianen är 4 för alla färdigheter, dvs betydelsen kommer att öka en aning. Respondenterna kommenterar vilken form av kunnande man är intresserad av att utveckla de kommande fem åren, och det handlar ofta om ledarskap, fördjupning av expertis, kunskapsintegration, språkfärdigheter men också att stärka sin stresshanteringsförmåga. kunnande lyfts fram av flera respondenter vid alla fakulteter, och i hög grad av respondenter med lärarbehörighet. Också digitalt och tekniskt kunnande, maskininlärning samt juridiken kring och användningsmöjligheter av AI lyfts fram i många kommentarer.

Avslutningsvis har respondenterna möjlighet att kommentera enkäten alternativt sända hälsningar till universitetet.

Enkäten kändes lång, men viktiga frågor

Efter många år i arbetslivet finns redan flertalet av de färdigheter som räknas upp. Därav svårt att bedöma utbildningens betydelse.

Bra med karriäruppföljning!

Arbetsforum vid Åbo Akademi har som uppgift att förenkla steget mellan studier och arbetsliv. Vår verksamhetsidé är att utexaminerade från Åbo Akademi skall ha de verktyg de behöver för att lätt och snabbt hitta jobb som motsvarar karriärmål och utbildning.

Studenter och utexaminerade betjänas med karriärplanering, handledning och kurser i hur man söker jobb, i praktikärenden (nationell, internationell), samt med information om arbetsmarknaden för de olika utbildningarna. Vi samarbetar med arbetsgivare för att studerande ska få erfarenhet och kunskap om arbetslivet samt ha möjlighet att knyta kontakter till potentiella arbetsgivare redan under studietiden.

Sysselsättningsundersökningarna görs bland magistrar samt farmaceuter och lärare inom småbarnspedagogik ett år och fem år efter examen, samt bland utexaminerade doktorer 2-3 år efter examen. Undersökningarna finns på arbetsforums hemsida **www.abo.fi/arbetsforum** > ÅA-alumner i arbetslivet.

Kontakta oss gärna för mer information. Följ oss gärna på Linkedin

Åbo	Vasa
Tavastgatan 13 /Gripen	Strandgatan 2, F4
Tel +358 405635293/+358 505365886	Tel: +358 505489505

Arbets forum
Åbo Akademi